

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Intoa osallistua

Tutkimus monikulttuuristen nuorten vapaa-ajanvietosta ja harrastamisesta
Joensuussa

Henna-Riikka Uuksulainen ja Minna Lepistö

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

9/2011

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Henna-Riikka Uuksulainen ja Minna Lepistö	Sivumäärä 57 ja 12 liitesivua
Työn nimi Intoa osallistua – Tutkimus monikulttuuristen nuorten vapaa-ajanvietosta ja harrastamisesta Joensuussa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Jukka Määttä ja Jussi Ronkainen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun kaupungin nuorisotoimi, Maikki Rouvinen	
Tiivistelmä <p>”Intoa osallistua” - on Joensuun kaupungin nuorisotoimen tilaama kvantitatiivinen tutkimus monikulttuuristen nuorten vapaa-ajan vietosta ja harrastamisesta. Tutkimus toteutettiin Joensuun kantakaupungin alueella ja siihen osallistui kuudesta koulusta yhteensä 41 nuorta. Kohderyhmäämme olivat monikulttuuriset 11-15- vuotiaat nuoret perusopetuksen luokissa. Käytämme tietoisesti käsitettä monikulttuuriset nuoret kuvaamaan sellaisia nuoria, jotka ovat itse syntyneet ulkomailla tai, joiden jompikumpi vanhemmista on syntynyt ulkomailla. Käsite ei ole sekään ongelmaton ja muun muassa koulujen kanssa työskennellessämme käytimme tietoisesti termiä maahanmuuttaja tai maahanmuuttajataustainen oppilas.</p> <p>Tutkimuksemme taustalla on nuorisotoimen halu kuulla monikulttuurisia nuoria. Tutkimuksemme tavoitteena oli selvittää, mitä monikulttuuriset nuoret tekevät vapaa-ajallaan. Halusimme myös tietää, onko nuorilla mahdollisuuksia osallistua vapaa-ajan toimintoihin. Kolmanneksi kartoitimme nuorten vapaa-ajan vietto ja harrastustoiveita.</p> <p>Tutkimusta tehdessämme aiheemme oli koko ajan esillä uutisissa. Aiheemme oli siis monin tavoin ajankohtainen ja tärkeä. Monikulttuuristen nuorten äänen kuuleminen auttaa nuorisotoimea sekä järjestöjä ja muita tahoja ottamaan monikulttuuristen nuorten tarpeet paremmin huomioon ja kehittämään omaa toimintaansa avoimempaan suuntaan. Monikulttuurinen nuorisotyö Suomessa on ollut lapsen kengissä. Varsinaisesti monikulttuurisuudesta alettiin puhua vasta 1990-luvun alussa, vaikka monikulttuurisuus on aina ollut läsnä Suomessa. Vapaa-ajan areenat eivät tutkimusten mukaan avaudu monikulttuuriselle nuorille samalla tavalla kuin kantaväestölle. Vapaa-ajan kentillä vaikuttavat tietynlaiset ulossulkemisen ja mukaan ottamisen mekanismit.</p> <p>Vapaa-ajan harrastusten merkitys nuorten kasvun tukemisessa on kiistaton. Harrastukset kehittävät nuorten sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja antavat mahdollisuuden vaikuttaa. Virikkeelliset harrastukset tai sitoutuminen yhteisöjen toimintaan ehkäisevät myös syrjäytymistä. Erityisesti monikulttuurisille nuorille harrastuksiin sisään pääseminen voi vaikuttaa positiivisesti heidän elämän sisältöön ja tulevaisuuteen.</p> <p>Tutkimuksemme perusteella voidaan sanoa, että monikulttuuriset nuoret ovat innokkaita osallistumaan, mutta kysyntä ja tarjonta eivät näytä kohtaavan. Vähän yli puolet nuorista harrastaa ja kokee, että heillä on riittävästi harrastuksia, mutta lähes puolet nuorista kertoo, etteivät harrasta mitään. Suosituimpia harrastuksia olivat liikunta, luovat harrastukset ja monenlaisten harrastusten kirjo. Vapaa-ajan harrastustoiveiden kärkeen nousivat tanssi, teatteri ja liikunta. Esteitä harrastamiselle ei tutkimuksemme erityisemmin noussut esiin lukuun ottamatta pitkiä välimatkoja ja taloudellisten resurssien puutetta joidenkin nuorien kohdalla. Osallistumisinnokkuutta tapahtumien järjestämisesseen löytyy erityisesti tyttöjen joukosta.</p> <p>Joensuun kaupungin nuorisotoimen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen tulisi tehdä yhteistyötä ja luoda keinoja monikulttuuristen nuorten harrastamisen helpottamiseksi niin, että kaikilla olisi yhtäläinen mahdollisuus harrastuksiin löytämiselle ja aloittamiselle.</p>	
Asiasanat nuoret, monikulttuurisuus, vapaa-aika, osallisuus, sosiaalinen vahvistaminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Henna-Riikka Uuksulainen & Minna Lepistö	Number of Pages 57 and 12 attachment pages
Title Eager to participate – A survey of spare time activities of multicultural youth in Joensuu	
Supervisor(s) Jukka Määttä & Jussi Ronkainen	
Subscriber and/or Mentor Youth Office of Joensuu City, Maikki Rouvinen	
Abstract <p>“Eager to participate”, ordered by the Youth Office of Joensuu, is a survey on spare time activities of multicultural youth. The survey is based on a quantitative enquiry. The survey was carried through in the main city area and 41 pupils from six schools were participating. The target group of our survey was multicultural youth of the age of 11–15. We are using the term “multicultural youth” to describe those young people who were either born abroad themselves or one of whose parents was born abroad. However, the concept was quite problematic, and when co-operating with schools, for example, we were using terms such as “immigrant” or “student with an immigrant background”.</p> <p>The aim of our study was to find out what multicultural youth do in their spare time and what kind of spare time activities they have. We also wanted to find out if they are able to participate. Thirdly, we wanted to know which activities they are interested in.</p> <p>The theme of our study was current and very important. Issues related to immigrants and immigration have been on the news while we were carrying out our survey. Hearing the voices of multicultural youth contributes to the Youth Office of Joensuu city as well as NGOs and other organizations to better take account of the needs of multicultural youth. Additionally, it helps different organizations who are working with youth to develop their activities towards openness to everybody. In Finland, multicultural youth work has been a minor cause. In fact, multiculturalism only became a common subject in the beginning of the 90's, although multiculturalism has been always present in Finland. According to researches, spare time fields do not seem to open in the same way to multicultural youth than for example to Finnish youngsters. There are certain rules of exclusion and inclusion concerning the fields of spare time activities.</p> <p>The value of spare time activities in supporting the development of a young person is beyond dispute. Spare time activities help youth to develop, for example, their social skills and self esteem as well as give them a chance to influence. Foremost, inspiring hobbies or commitment to an organization are also preventing exclusion. Especially for multicultural youth, getting involved in spare time activities can have a positive influence on their life and future.</p> <p>According to our survey, multicultural young people were eager to participate, but demand and supply did not meet. Almost half of the youngsters had enough hobbies but another half did not have any. The most popular hobbies were sport, creative hobbies, and many different hobbies. The top list of activities they hoped for were dancing, acting/theatre and sports. According to our research, there were no particular reasons hindering them from participating apart from long distances and finances, which are hindering some youngsters. Finally, young girls seem to be the most enthusiastic and willing to organize events.</p> <p>The Youth Office of Joensuu City and other organizations that are doing youth work should work together to create new ways to make participating easier for multicultural young people. Everybody should have an equal opportunity to take part in spare time activities.</p>	
Keywords the youth, multiculturalism, spare time, participation, social inclusion	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 LÄHTÖKOHDAT	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2.1 Tutkimuksen tavoite	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
2.2 Maahanmuuttaja vai monikulttuurinen nuori?	8
3 TIETOPERUSTA	10
3.1 Monikulttuurinen nuorisotyö	10
3.2 Osallistuminen ja osallisuus	12
3.3 Sosiaalinen vahvistaminen	15
3.4 Vapaa-ajan ja harrastamisen merkitys	17
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	21
4.1 Tutkimusmenetelmät	21
4.2 Aineiston kerääminen	23
5 TULOSTEN ANALYSOINTIA	26
5.1 Perustietoja vastaajista	26
5.2 Tarvetta harrastuksille	31
5.3 Mahdollisuuksien Joensuu	36
5.4 Intoa osallistua	41
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	43
6.1 Tutkimuksen luotettavuus	45
6.2 Tutkimuksen eettisyys	48
6.3 Toimintaehdotukset nuorisotoimelle	49
6.4 Ammatillinen kasvu	51
LÄHTEET	53
LIITTEET	58

1 Johdanto

Keskustelu ja uutisointi maahanmuutosta ja Suomessa asuvista maahanmuuttajataustaisista on ollut kevään ja kesän 2011 mittaan vilkasta. Aiheen ajankohtaisuutta lisäsivät kevään eduskuntavaalit, joissa maahanmuuttoasiat ylsivät vaaliteemaksi asti. Ylen ja Helsingin Sanomien nettisivuilla on lähes viikoittain ilmestynyt uutisia liittyen muun muassa maahanmuuttajien asumiseen, koulutukseen ja työllistymiseen. Vaikka enemmistö uutisista keskittyikin koulutukseen ja työllistymiseen, nousi esiin teemoja myös vapaa-aikaan ja nuoriin liittyen. Esimerkiksi vuoden pakolaisnaisiksi valittu Saido Mohammed korostaa nuorisotyön merkitystä eri kulttuureista tulevien nuorten parissa. Hänen mukaansa monien äänet jäävät tässä maassa kuulematta. (Helsingin Sanomat, 2011). Ylen uutisten juttu Minun Helsinki - valokuvanäyttelystä sen sijaan tuo esille nuorten äänen ja kokemuksen siitä, mikä somalitaustaisille nuorille on mieleistä Helsingissä. Näyttelyyn osallistunut Muhamed Ahmed kommentoi, että he kaikki näkevät kaupungin omalla tavallaan; kaikki maahanmuuttajat eivät näe samaa, kuten eivät suomalaisnuoretkaan. (YLE uutiset, 2011.)

Tähän ajankohtaiseen ja ammattialamme kannalta keskeiseen aiheeseen kiinnittyy myös opinnäytetyömme. Tutkimme Joensuun kantakaupungin alueen monikulttuuristen 5.-9. – luokkalaisten nuorten vapaa-ajanviettoa ja harrastamista. Tutkimustarpeen toi ilmi Joensuun kaupungin nuorisosihteeri Maikki Rouvinen. Päätimme tarttua mielenkiintoiseen tutkimusaiheeseen, jolle oli selvä työelämän tarve. Tutkimuksen lähtökohtana on nuorisotoimen huoli siitä, löytävätkö monikulttuuriset nuoret harrastusten pariin ja onko heillä tarpeeksi mielekästä vapaa-ajantoimintaa. Käytämme tutkimuksessaamme käsitettä ”monikulttuurinen nuori” kuvaamaan kaikkia tutkimuksemme osallistuneita maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaisia nuoria. Kohderyhmämme moninaisuuden ja erilaisten taustojen takia valitsimme tietoisesti puhuamme monikulttuurisista nuorista maahanmuuttajanuorten sijaan. Tämäkään käsite ei ole ongelmaton ja palaamme tähän dilemmaan myöhemmin kappaleessa 2.1.

Nuorisolakiin on kirjattu monikulttuurinen nuorisotyö osaksi kunnallista nuorisotyötä (Nuorisolaki 2006/72). Laki siis velvoittaa, että monikulttuuristen nuorten tarpeet huomioidaan. Joensuun kaupungin Kulttuurisesti monimuotoistuva Joensuu – ohjel-

ma on osa kaupungin kansainvälisyysstrategiaa. Ohjelmassa kulttuuri-, nuoriso-, ja liikuntatoimen osalta korostetaan kulttuurisen monimuotoisuuden huomioimista palveluissa, yhdenvertaisen ja suvaitsevan toiminnan sekä monikulttuurisen että kansainvälisen toiminnan kehittämistä. (Kulttuurisesti monipuolistuva Joensuu -ohjelma 2007–2012, 7, 24.)

Nuorisotoimi on aiemmin sivunnut tutkimusaihettamme teettämällä nuorisotalojen työntekijöille kyselyn, josta on käynyt ilmi, ettei monikulttuurisia nuoria juurikaan ole mukana esimerkiksi kunnan nuorisotalotoiminnassa (Rouvinen 2011). Tätä yksistään ei pidetä ongelmana, mutta tulos herättää kysymyksiä siitä, missä nämä nuoret vapaa-aikaansa viettävät ja onko heillä tarvetta harrastuksille ja muille toiminnoille. Tutkimuksestamme nuorisotoimi toivoo saavansa tarpeellista tietoa oman toimintansa tarkastelemiseksi ja kehittämiseksi. Lisäksi he toivovat, että opinnäytetyömme hyödyttäisi seutukunnan järjestötoimijoita ja antaisi heille vinkkejä harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan kehittämiseksi kohderyhmämme huomioon ottaen.

Oma mielenkiintomme monikulttuurisuutta ja maahanmuuttoa kohtaan on syntynyt kansainvälisistä kokemuksistamme ja vahvistunut opiskeluaikanamme. Asuminen vieraissa maissa on antanut omakohtaista näkökulmaa myös kotimaan vilkkaaseen monikulttuurisuuskeskusteluun. Ulkomailla asumisjaksoimme ovat myös näyttäneet meille, miten tärkeää mielekäs harrastus- ja vapaa-ajantoiminta on osana vieraaseen kulttuuriin sopeutumista. Olemme tarttuneet työhömmemme innolla ja uskomme, että opinnäytetyömme tulee hyödyttämään niin siihen osallistuvia nuoria kuin alan toimijoitakin. Lisäksi tutkimusaihe näyttäytyy meille tuleville yhteisöpedagogeille alamme kannalta keskeisenä ja ammatillista kasvuamme tukevana kokonaisuutena.

2 Lähtökohdat

Tutkimusprosessiimme ovat vaikuttaneet Nuorisotoimen toiveet, moninainen kohderyhmämme, koulujen kanssa tehtävä yhteistyö sekä oma kiinnostuksemme. Tässä kappaleessa esittelemme tutkimuskysymyksemme ja pureudumme monikulttuurisuuden käsitteeseen.

2.1 Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyössämme haemme vastausta kolmeen tutkimuskysymykseen:

1. Mitä monikulttuuriset nuoret tekevät vapaa-ajallaan?
2. Onko monikulttuurisilla nuorilla mahdollisuuksia harrastaa?
3. Millaisia vapaa-ajan osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia nuoret toivovat?

Tutkimuksemme kohderyhmä on muuttunut matkan varrella. Alkuvaiheessa tutkimuksemme kohderyhmäksi kaavailtiin maahanmuuttajaoppilaita, jotka käyvät koulua perusopetukseen valmistavilla luokilla Rantakylän alakoulussa ja Pataluodon yläkoulussa. Opinnäytetyömme tilaajan toive oli kuitenkin kartoittaa maahanmuuttajanuorten vapaa-ajanviettoa ja harrastamista mahdollisimman kattavasti. Tämä tavoite ei olisi toteutunut, sillä kohdejoukko olisi ollut noin 20 oppilasta. Lisäksi suurin osa valmistavien luokkien oppilaista on muuttanut Suomeen vasta äskettäin, eikä heille välttämättä ole ehtinyt kertyä kokemuksia harrastamisesta Suomessa. Pohdimme sitäkin, että nuorten heikko suomen kielen taito voi heikentää tutkimuksemme luotettavuutta ja merkitystä. Näin ollen päädyimme yhdessä tilaajan kanssa kohdistamaan tutkimuksemme hankalammin tavoitettavissa olevaan ryhmään; 11–15 –vuotiaisiin monikulttuurisiin nuoriin, jotka ovat jo perusopetuksen ryhmissä omilla lähikouluillaan ympäri Joensuusta.

2.2 Maahanmuuttaja vai monikulttuurinen nuori?

Monien neuvottelujen jälkeen tutkimuksemme kohderyhmästä päädyttiin käyttämään käsitettä ”monikulttuurinen nuori”. Myös kansallisessa Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen – tutkimushankkeessa käytetään käsitettä monikulttuurinen nuori samoin perustein, kuin tässä tutkimuksessa. Monikulttuurisilla nuorilla tarkoitamme sellaisia nuoria, jotka ovat Suomen ulkopuolella tai vähintään toinen heidän vanhemmistaan on syntynyt ulkomailla. Uudenlainen määrittely haastaa vanhoja ja osittain itsestäänselvyyksinä pidettyjä rajanvetoja maahanmuuttajien ja suomalaisten välillä. (Honkasalo, Harinen, Souto & Suurpää 2009, 6.) Monikulttuuriset nuoret käsite ei ole ongelmaton ja monia väärinymmärryksiä sattui muun muassa yhteistyössä koulujen kanssa, joissa kyseiset nuoret ovat kirjoilla maahanmuuttajaoppilaina tai maahanmuuttajataustaisina oppilaina.

Suomalaisessa julkisessa keskustelussa ”kummittelee” hahmo, jonka kaikki näyttävät tuntevan, mutta jota kukaan ei pysty oikein määrittelemään. ”Mamu” eli maahanmuuttajanimikkeen alle mahtuu kirjava joukko ihmisiä, jotka muuttavat maasta toiseen syystä tai toisesta. (Huttunen 2009, 117.) Maahanmuuton syitä voivat olla muun muassa, työt, avioliitto, pakolaisuus tai paluumuutto (Räty 2002, 11).

Tutkimuksemme kannalta mielenkiintoista on se, miten koulut määrittelevät maahanmuuttajaoppilaan. Opetusministeriön teettämässä tutkimuksessa Maahanmuuttajaoppilaat ja koulutus – tutkimus oppimistuloksista, koulutusvalinnoista ja työllistämisestä käy ilmi, että myös koululaitoksen tapa määritellä oppilaita heidän etnisen taustansa perusteella, on hajanainen. Tämän vuoksi yksiselitteistä tietoa maahanmuuttajataustaisten oppilaitten määräästä Suomessa on vaikea sanoa. Yksi määritelmistä perustuu siihen, minkä maan kansalainen oppilas on. Toinen taas määrittyy syntymämaan perusteella. Kolmas vaihtoehto on syy määritelmien hajanaisuuteen, sillä sen mukaan oppilas on maahanmuuttajataustainen jos hänen äidinkieltensä on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Epäselvyyttä tämä aiheuttaa sen vuoksi, että kielten perustuvat määritelmät ovat ilmoitettavissa oman valinnan mukaan. Yhdistämällä näitä kolmea vaihtoehtoa syntyy uusia määritelmiä, jotka kaikki muodostavat jokseenkin erilaisen perusjoukon maahanmuuttajaoppilaista. (Kuusela & Etelälahti & Hagman & Hievanen & Karppinen & Nissilä & Rönning & Siniharju 2008, 7.)

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa maahanmuuttajaoppilailla tarkoitetaan ”sekä Suomeen muuttaneita että Suomessa syntyneitä lapsia ja nuoria”. Tämä määritelmä kattaa myös ne oppilaat, jotka ovat syntyneet Suomessa, mutta jättää vanhempien maahanmuuton syyn avoimeksi. (Kuusela & Etelälahti & Hagman & Hievanen & Karppinen & Nissilä & Rönneberg & Siniharju 2008, 7.) Joensuun koulutuspalvelukeskuksen tilastoissa (koko kunta) on 190 maahanmuuttajaoppilasta. Myös täällä maahanmuuttajaoppilas-termin alle mahtuu moninainen joukko erilaisen taustan omaavia oppilaita. Osa oppilaista on syntynyt Suomessa. He ovat niin sanottuja ”toisen polven” maahanmuuttajia, osa on paluumuuttajia ja osalla on pakolaistausta. (Alanko, 2011.) Ei siis ihme, että niin opettajakunta, kuin mekin olimme tutkimuksen alkuvaiheessa ihmeissämme siitä, ketkä oppilaista oikeastaan kuuluvat kohdejoukkoomme.

Mielestämme nimikkeet maahanmuuttajataustainen tai maahanmuuttaja sopivat huonosti sellaisille nuorille, jotka ovat syntyneet Suomessa. Lisäksi viimeaikaisessa yhteiskunnallisessa keskustelussa ja ihmisten mielissä käsite maahanmuuttaja on saanut negatiivisen kaiun (Habib, 2009, 46). Koemmekin, että monimuotoista kohderyhmäämme voidaan kuvata paremmin käsitteellä monikulttuuriset nuoret. Kuten aiemmin totesimme, monikulttuurinen nuori - käsite ei sekään ole ongelmaton. Käsitteenä ”monikulttuurinen” ilmentää vahvasti ideologista sitoutumista ja siitä syystä sen käyttöä pitäisi välttää tutkimuksen tekemisen yhteydessä. Käsite on myös kaukana nuorten arjesta, eikä ota huomioon sitä, miten nuori itse toivoisi tulevansa kutsutuksi. Lisäksi käsite korostaa nuoren etnistä taustaa ja näin ollen on syytä pohtia onko erottelevaa määrittelyä syytä lainkaan käyttää. Toisaalta käsite haastaa jäsentämään monikulttuurisuusajattelua kohdistumaan laajemmalle kuin niin kutsuttuihin maahanmuuttajiin. (Honkasalo, Harinen, Souto & Suurpää 2009, 7-8.) Käytännöllisistä syistä tutkimuksemme kohderyhmällä on kuitenkin oltava joku yleispätevä nimittäjä, jonka alle mahtuu moninainen joukko yksilöitä. Tämän vuoksi käytämme tutkimuksessamme yläkäsitettä monikulttuurinen nuori kuvaamaan monista eri taustoista tulevia 5.-9 – luokkalaisia nuoria.

3 Tietoperusta

Tarkastelemme tutkimusaiheestamme seuraavien keskeisten käsitteiden kautta, jotka kaikki kietoutuvat toisiinsa; monikulttuurinen nuorisotyö, osallistuminen ja osallisuus, sosiaalinen vahvistaminen sekä vapaa-aika ja harrastaminen. Tämän käsitteistön avulla pyrimme selkeyttämään ja laajentamaan näkemystä tutkimusaiheestamme ja sen tärkeydestä.

3.1 Monikulttuurinen nuorisotyö

Monikulttuurinen nuorisotyö yhdistää kaksi laajaa käsitettä; monikulttuurisuuden ja nuorisotyön. Avaamme ensin hieman kumpaakin käsitettä, jonka jälkeen tarkastelemme, miten monikulttuurinen nuorisotyö haastaa perinteisten toimintamallien ja ajattelutapojen pohdintaan.

Monikulttuurisuus ja kulttuurien välinen vuorovaikutus ovat suuria käsitteitä, joiden sisään mahtuu paljon. Kulttuurille löytyy monenlaisia tulkintoja riippuen siitä kuka tulkitsee. Bennettin 1999 mukaan kulttuurilla tarkoitetaan yhteisön piirissä omaksuttua elämäntapaa, jonka avulla hahmotetaan maailmaa. Toisin sanoen kulttuuri on ihmisen tapa elää, toimia ja uskoa. (Räty 2002, 42.) On tärkeää huomata, etteivät edes samasta kulttuurisesta taustasta tulevat ihmiset muodosta yhtenäistä ryhmää. Siitä huolimatta, että kulttuuri edustaa tietynlaista pysyvyyttä se on kuitenkin jatkuvassa muutoksessa. Kulttuurin muutoksen vaikuttaa muun muassa ihmisten- ja kulttuurien välinen kanssakäyminen. Kansainvälistymisen ja maahanmuuttajaväestön lisääntyessä on alettu puhua yhteiskunnan monikulttuurisuudesta. Monikulttuurinen yhteiskunta, jossa erilaiset kulttuurit elävät hyvässä vuorovaikutuksessa keskenään tasa-arvoisina, on ideaalimalli. (Räty 2002, 42–46.)

Termiä ”monikulttuurisuus” käytetään nykyisin yleisesti, vaikka sen merkitys on monitahoinen. Bhabhan mukaan ”monikulttuurisuus” on sekatermi, joka laajenee moneen suuntaan. Monikulttuurisuutta ei pitäisi nähdä taikatemppuna, jolla edistetään ihannevaltion utopiaa. Sen sijaan monikulttuurisuus edustaa erilaisia poliittisia strategioita ja prosesseja, jotka ovat vielä keskeneräisiä. On siis olemassa erilaisia monikulttuuri-

sia yhteiskuntia, mutta myös erilaisia monikulttuurisuuksia. (Hall 2003, 233–234.) Toisin sanoen, toisten maiden monikulttuurisuusmallia ei suoraan voida sovittaa suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomessa maahanmuuttajien kotouttamispolitiikka on pyrkinyt siihen, että maahanmuuttajilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet osallistua suomalaiseen yhteiskuntaan ja samalla mahdollisuus säilyttää oma kulttuurinsa ja kieltensä (Räty 2002, 134).

Nuorisolaki (2006/72) on ohjenuora kaikelle nuorten parissa tehtävälle työlle. ”Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja” Lain mukaan nuorisotyö – ja politiikka ovat kunnalle kuuluvia tehtäviä. Toimeutumisesta voivat kuitenkin vastata niin kunnat, nuorisoyhdistykset kuin muut nuorisotyötä tekevät järjestötkin. Kunnat voivat itse päättää, miten tuottavat nuorisopalvelunsa, joihin kuuluvat muun muassa kasvatuksellinen ohjaus, toimitilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta. (Nuorisolaki 2006/72.)

Suomessa monikulttuurinen keskustelu aktivoitui vasta kasvavan maahanmuuton myötä 1990-luvun alussa. Kuitenkin monikulttuurisuus on aina ollut jollain tavalla läsnä suomalaisessa yhteiskuntaelämässä kansallisten vähemmistöjen, kuten saamelaiden ja romanien kautta. Monikulttuurinen nuorisotyö ei ole pelkästään työtä maahanmuuttajanuorten parissa, vaikka se usein niin mielletäänkin. Monikulttuurisen nuorisotyön kohde on laajempi ja sen pitäisi pystyä tavoittamaan ja tukemaan erilaisia nuoria kaikenlaisista taustoista. Monikulttuurinen nuorisotyö kohdentuu yhtäältä vasta äsken maahan muuttaneisiin, täällä jo pidempään olleisiin kuin Suomessa syntyneisiin nuoriin. Monikulttuuriseen nuorisotyöhön sisältyy myös suomalaisnuorten kykyjen ja tapojen tukemista monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Suomessa monikulttuurinen nuorisotyö ei ole vielä vakiintunut osaksi kunnallisten nuorisotoimien käytäntöjä vaan sille on ominaista projektiluontoisuus ja lyhytaikaisuus. (Honkasalo & Souto 2008, 115.)

”Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurista?” -tutkimuksessa haastateltiin 10 suurimman kunnan nuorisotyöntekijöitä ja etsittiin vastauksia muun muassa siihen, millä tavoin monikulttuurinen nuorisotyö haastaa nuorisotyön lähtökohtia, käytänteitä, ar-

voja ja arviointeja. Tutkijat korostavat läpi tutkimusraportin sitä, ettei monikulttuurisuus ole irrallinen nuorisotyön osanen. Sen sijaan se pitäisi nähdä nuorisotyötä ohjaavana asenteena, lähtökohtana ja toimintatapana. Tältä pohjalta monikulttuurisuuden tulisi vaikuttaa niin suunnitteluun, hallinnointiin kuin käytännötoimenpiteisiinkin. (Honkasalo & Souto & Suurpää 2007, 7.) Nuorisotyöntekijöiden haastatteluihin perustuvassa tutkimuksessa kerrotaan seitsemän esille nousutta asiaa, jotka tekevät nuorisotyöstä monikulttuurista: 1) monikulttuuriset asiakkaat, 2) monikulttuurinen työympäristö, 3) Toimintaympäristö & sosiaaliset verkostot, 4) toiminnalliset ratkaisut, 5) Työntekijöiden ja nuorten asenteet, 6) työntekijöiden osaamisen päivittäminen 7) strateginen suunnittelu ja johtaminen (Honkasalo ym. 2007, 11).

Monikulttuurisuus haastaa suomalaisen nuorisotyön ideologiaa, joka lähtee kaikkien tasa-arvoisesta mahdollisuudesta osallistua nuorisotyön julkisiin palveluihin. Nuorisotyön keskeisin periaate on ollut sen avoimuus, jonka mukaan kaikkia kohdellaan samojen periaatteiden mukaa. Näin ollen nuorisotyön henkilöstön ei ole tarvinnut ottaa kantaa siihen, onko kaikilla nuorilla todellisuudessa tasavertaiset osallistumisen mahdollisuudet. Toisaalta myös oletetaan, että nuoret pitävät samoja asioita tavoiteltavina. Näin ollen monikulttuuristen nuorten osallistumattomuutta on ollut helppo perustella nuorten kulttuuristaustalla tai kotikasvatuksella. Lisäksi nuorisotyön eetos; vapaaehtoisuuteen perustuvana vapaa-ajantoimintana, on vaikuttanut niin, ettei monikulttuurisia nuoria aktiivisesti edes pyritä rekrytoimaan mukaan toimintaan. (Honkasalo ym. 2007, 31–32.)

3.2 Osallisuus ja osallistuminen

Monikulttuuristen nuorten osallisuuden lisääminen, heidän äänensä kuuleminen ja mielipiteensä huomioiminen, ovat toimineet yhtenä johtoajatuksista tutkimusprosessimme aikana. Haluamme tarkastella osallisuutta mahdollisuuden näkökulmasta. Nuoruus on aikaa jolloin omaksutaan kulttuurisesti määräytyviä rooleja ja asemia. Nuorten yhteiskunnallinen jäsenyys ei ole vielä vakiintunut vaan nuoret etsivät paikkaansa. Osallistumisen eri muodot tarjoavat parhaimmillaan nuorille monenlaisia mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen, poliittiseen toimijuuteen sekä itsetunnon kohentamiseen. (Horelli & Haikkola & Sotkasiira 2008, 217.)

Gretschel määrittelee osallisuuden tunteeksi, jonka olemassaolo tai sen puuttuminen paljastuu nuoria kuuntelemalla. Osallisuuden tunteessa yhdistyvät ”*empowerment*” termin suomenkieliset vastineet voimaantuminen ja valtautuminen. Voimaantumisella tarkoitetaan yksilön henkilökohtaista tunnetta, kun taas valtautumisella yksilön kokemusta pystymisestä. Osallisuus voidaan jakaa kahteen osa-alueeseen. Ensimmäiseen osa-alueeseen kuuluu osallisuus omasta elämästä, yhteisöstä ja yhteiskunnan hyvinvoinnista. Siihen sisältyy muun muassa seuraavia asioita: elämänhallinta ja elämänlaatu, sosiaaliset taidot ja yhteisöllisyys, nuorten harrastustoiminta sen kautta itseilmaisu ja itsensä toteuttaminen. Toiseksi osallisuuden osa-alueeksi voidaan erottaa osallisuus vaikuttamisesta, johon kuuluu kansalaisvaikuttaminen ja poliittinen osallisuus. Tässä tavoitellaan vaikuttamisen halua ja taitoja ja pyritään positiiviseen muutokseen alkaen omasta lähiympäristöstä. (Gretschel 2008, 245–246.)

Valtioneuvoston hyväksymä lapsi- ja nuorisopoliittinen kehittämisohjelma vuosille 2007–2011 luo puitteet ja sanelee käytännön toimia lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi. Ohjelmassa nostetaan esille teema lasten ja nuorten oikeudesta laajempaan osallistumiseen ja yhteisöllisyyteen. Lapset ja nuoret on nähtävä oman elämänsä aktiivisina toimijoina, joita on kuultava ja, joille on tarjottava iänmukaisia mahdollisuuksia osallistua omaa elämäänsä koskeviin päätöksiin. (Lapsi- ja nuorisopoliittinen kehittämisohjelma 2007–2011, 35.) Kuitenkaan nuorten arjessa osallistumismahdollisuudet eivät näytä aukeavan toivotulla tavalla. Aika vapaalla - nuorten vapaa-aikatutkimuksen 2009 mukaan nuoret kokevat omat osallistumisen mahdollisuudet vapaa-ajan suunnitteluun ja kehittämiseen hyvin heikoksi. Nuorten vapaa-ajan tutkimuksessa käy ilmi, että vain kymmenen prosenttia nuorista kokee voivansa vaikuttaa siihen, mitä vapaa-ajantoimintaa nuorten asuinalueella järjestetään. (Myllyniemi 2009, 2.)

Young 2002, korostaa yksilöitten sekä ryhmien tasavertaista mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon yhteiskunnan eri sektoreilla ja tulla kuulluksi. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus monikulttuurisessa yhteisössä vaati sekä mahdollistumista ”*enablement*” että osallistumista ”*participation*”. Mahdollistumisella tarkoitetaan ihmisen mahdollisuutta ilmaista kokemuksia, tunteita, tarpeita sekä tulla kuulluksi sosiaalisen elämän tilanteissa. Kaikilla tulee olla samanlainen mahdollisuus kehittää ja harjoittaa omia taitoja ja kykyjä, kehittää itseään sekä vapaasti päättää omasta elämästään.

Youngin teorian pohjalta voidaan todeta, että mahdollistuminen ja osallistuminen tekevät yksilöstä oman elämänsä toimijan siis aktiivisen kansalaisen. (Keinänen & Mäkeläinen 2009, 188–189.)

Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelija Jonna Koistinen esittelee projektinsa loppuraportissa ”Miten meiningistä monikulttuurista” Joensuun alueen maahanmuuttajaoppilaiden vanhemmille tehdyn kyselyn tuloksia. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, mitä vanhemmat tietävät järjestötoiminnasta ja kuinka he siihen suhtautuvat. Lisäksi hän halusi tietoa siitä, minkälaista toimintaa vanhemmat toivoisivat lapselleen ja miten siitä pitäisi ilmoittaa. Kyselyyn vastasi 39 perhettä. Tulokset osoittavat, etteivät monikulttuuriset perheet kuulu järjestöihin eivätkä he tunne järjestöjen toimintaa. Siitä huolimatta he toivovat lastensa osallistuvan toimintaan. Suositummaksi nousivat urheiluun ja liikuntaan liittyvät harrastukset. Vanhemmat suhtautuivat myös myönteisesti ryhmätoimintaan, jossa on sekä tyttöjä että poikia. Koulu tiedotuksen kanavana sekä toimitilojen tarjoajana koetaan erittäin merkittäväksi vanhempien keskuudessa. Koulu siis osoittautui instituutioksi, johon vanhemmat luottavat. (Koistinen 2009, 12, 19–21.)

Monikulttuurisille nuorille osallistumismahdollisuudet eivät siis avaudu mutkattomasti. Osallistumista rajoittaa tiedon puute nuorisotyön tarjoamista mahdollisuuksista, mikä johtuu osittain heikosta kielitaidosta. Myös taloudellisten resurssien puute vaikuttaa kaupallisiin harrastuksiin osallistumista. Syy monikulttuuristen nuorten osallistumattomuuteen ei näyttäisi palautuvan kotikasvatukseen tai vanhempien kielteiseen suhtautumiseen vaan siihen, että nuorisotyön palvelut on suunnattu suomalaisen yhteisön jäsenistölle ja niinpä ne eivät helposti avaudu järjestelmää tuntemattomille. Toiminnan profilointi monikulttuuriselle nuorille ystävällisemmäksi pitääkin sisällään niin tiedotuksen, yhteistyön vanhempien kanssa kuin toimintaan sisäänpääsyn helpottamisen. (Honkasalo & Souto & Suurpää 2007, 34–36.)

Monikulttuuriselle nuorelle, jolla voi olla syrjinnän kokemuksia muilta vapaa-ajan areenoilta, toimintaan mukaan lähteminen ilman kaveriporukan suoma tukea voi olla ylitsempääsemättömän vaikeaa. Siksi onkin kiinnitettävä huomiota, että toiminta todellisuudessa on avointa kaikille. Kynnystä voidaan tehdä matalammaksi muun muassa profiloimalla nuorisotilaa myös harrastuspaikaksi sosiaalisen oleskelun sijaan. Suo-

malaisessa nuorisotyössä monikulttuuristen nuorten huomioiminen on jäänyt monesti kulttuuri-iltamien tasolle. Näiden lisäksi kuitenkin tarvitaan muitakin toiminnallisia keinoja nuorten tasavertaisen osallisuuden edistämiseksi. (Honkasalo ym. 2007, 37, 45.)

3.3 Sosiaalinen vahvistaminen

Nuorisolaissa sosiaalisella vahvistamisella tarkoitetaan toimia, jotka parantavat nuorten elämänhallintaa ja ehkäisevät syrjäytymistä (Nuorisolaki 2006/72). Näin tulkittuna sosiaalisen vahvistamisen taustateorian voidaan pitää sosiaalipedagogiikkaa. Seuraavassa osiossa avaamme sosiaalipedagogian käsitettä. Tarkastelemme myös sosiaalipsykologian näkemystä ryhmien välisistä rajoista ja niiden uudelleen luokittelusta ja linkitämme teorian koskemaan monikulttuuristen nuorten harrastamista.

Sosiaalipedagogiikka voidaan ymmärtää ajattelu- ja toimintaperinteenä, jonka aatehistorialliset juuret ovat valistusajattelun ihmiskäsityksessä. Historiallisesti sosiaalipedagogisen ajattelun synty ajoittuu teollistumisen aikaan, jonka seurauksena vallitsevat yhteiskunnalliset rakenteet alkoivat murtua. (Hämäläinen & Kurki 1997, 10–11.) Sosiaalipedagogiikan pyrkimyksenä on yhteiskunnallisten epäkohtien pedagoginen ratkaiseminen. Tarkoituksena on kasvatuksellisin keinoin edistää ryhmien sekä yksilöiden hyvinvointia, auttaa huonompiosaisia, lisätä oikeudenmukaisuutta, yhteiskuntarauhaa, yksilön vapautta ja yhteisvastuuta. (Hämäläinen ym. 1997, 14–15.) Toisin sanoen voidaan todeta, että keskeistä sosiaalipedagogiikassa on pyrkimys muutokseen, ihmisten omaehtoiseen aktivoimiseen ja ongelmien luovaan ratkaisuun.

Sosiaalipedagogiikassa ei ole selkeää menetelmäpakkaa. Sosiaalipedagogisia ongelmia pyritään ratkomaan erilaisilla toiminnallisilla menetelmillä, joita voivat olla esimerkiksi erilaiset yksilö- tai ryhmätyöskentelymuodot, taiteen keinot, musiikki sekä seikkailu- ja elämyspedagogiikka. Menetelmien peruseräteenä on ihmisten itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen. Menetelmät perustuvat dialogiin, ihmisten väliin vuorovaikutukseen ja ihmisten osallistumiseen kaikkiin prosessin vaiheisiin. (Hämäläinen ym. 1997, 48–49.)

Mielestämme sosiaalinen vahvistaminen sosiaalipedagogiikassa näyttäytyykin ihmisten ja ryhmien tukemisena ja vahvistamisena erilaisin menetelmin. Erilaiset menetelmät mahdollistavat yksilöiden ja ryhmien henkilökohtaisen kasvun, kokemukset ja kiinnittymisen ympäröivään yhteisöön. Sosiaalisella vahvistamisella siis yritetään ennaltaehkäistä ja vähentää tekijöitä, jotka voivat johtaa yksilön tai ryhmien huonoon osaisuuteen tai syrjäytymiseen.

Ryhmiiin mukaan ottamisella ja niistä ulossulkemisella on kriittisiä vaikutuksia ihmisen asenteisiin muita kohtaan. Sosiaalisen luokittelun rajat määrittelevät kuka otetaan mukaan jonkun omaan ryhmään ”meiksi” ja kuka suljetaan ryhmän ulkopuolelle ”heiksi”. Gaertnerin ja Dovidion 2000, Ryhmän sisäisen identiteetti-mallin mukaan, ”*The Common Ingroup Identity Model*” jos eri ryhmien jäsenet saadaan houkuteliksi luokittelemaan itsensä yhdeksi ryhmäksi usean eri ryhmän sijaan, ryhmien väliset ennakkoluulot, stereotyyppiä ja syrjiminä vähenevät. (Dovidio, Gaertner, Hodson, Houlette, Johnson 2005, 245–246.)

Tutkimusten mukaan voidaankin ehdottaa, että ryhmän sisäinen identiteetti voidaan saavuttaa korostamalla jo olemassa olevan yläryhmän ”*superordinate*” jäsenyyden tärkeyttä. Yläryhmän voivat muodostaa vaikkapa koulu tai yhtiö, tai se voi muodostua tosiasioista, esimerkiksi yleisistä tavoitteista, jotka mielletään yhteisiksi alkuperäisten ryhmien välillä. Ryhmään kuulumattomien hyväksyminen ryhmäläisiksi nähdään hyödyttävän ryhmänsisäistä statusta. Todennäköisesti suhtautuminen entisiä ulkopuolisia kohtaan muuttui positiiviseksi, ajatusten, tunteiden ja käyttäytymisen tasolla. Voidaankin ehdottaa, että tällaisessa prosessi syntyvä positiivinen käsitys rohkaisee avoimempaan kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen. Ryhmän yleisen identiteetin luominen ei myöskään tarkoita sitä, että jokaisen ryhmän tulisi täydellisesti kieltää oma ryhmäidentiteettinsä. Yleensä yksilö kuuluu useaan ryhmään ja samalla saa useita potentiaalisia identiteettejä. (Dovidio ym. 2005, 250.)

Alkuperäisen kulttuurin ylläpito ja uuden omaksuminen samaan aikaan on nähty tehokkaimmaksi tavaksi sopeutua uuteen yhteiskuntaan. Myrenin tutkimus maahanmuuttajien liikuntaharrastuksista osoittaa, että urheiluharrastukset ja muut itselle mielekkäät vapaa-ajanharrastukset edistävät kotoutumista (Myren 1999, 116). Tämä perustuu näkemykseen siitä, että liikuntaorganisaatioiden nähdään olevan kuin pienoisis-

yhteiskuntia. (Kohtaamiset, toiminta, säännöt, kieli). Liikuntaharrastuksen kautta myös kantaväestö voi määritellä maahanmuuttajan identiteetin urheilun kautta eikä pelkästään ulkomaalaisuuden kautta (Myren 1999, 33).

Jos monikulttuurinen nuori onnistuu pääsemään vapaa-ajan harrastuskentille, tällä voi olla suuri merkitys nuoren elämän sisältönä ja tulevaisuusorientaation vahvistajana. Vapaa-ajan toiminnat voivat siis parhaimmillaan näytellä hyvinkin merkittävää osaa kotoutumisen välineenä. (Honkasalo & Harinen & Anttila 2007, 36.)

3.4 Vapaa-ajan ja harrastusten merkitys

Käsitteet vapaa-aika ja harrastaminen ovat olennaisia opinnäytetyömme kannalta. On tärkeää ymmärtää, miksi itselle mieluisa vapaa-ajanvietto ja harrastustoiminta ovat tärkeitä nuorelle. Tutkimuskysymystemme mukaisesti selvitämme etenkin sitä, millä tavoin harrastaminen ja vapaa-aika vaikuttavat monikulttuuristen nuorten elämässä.

Käsitteen vapaa-aika määrittely on vaikeaa ja sen tutkiminen haastavaa, sillä käsite on vahvasti kulttuurisidonnainen. Erityisen haastavaksi tutkiminen muodostuu tutkittaessa maahanmuuttajien vapaa-aikaa. (Joronen 2009, 20). Se mikä on afrikkalaiselle lapselle mieluisaa vapaa-ajanviettoa voi suomalaiselle ikätoverille näyttäytyäkin työntekona. Samalla tavoin toinen nuori voi kokea musiikin kuuntelun harrastukseksi, kun toinen taas laskee sen leppoisaksi vapaa-ajanvietoksi. Tämän vuoksi emme tutkimuksessamme rajaa tarkasti näiden kahden käsitteen välistä eroa. Kyselylomakkeessa, jolla keräsimme tutkimustietoa, määrittelimme väljästi vapaa-ajan koulun jälkeiseksi ajaksi. Tämän pohjalta nuoret saivat itse määrittää vapaa-aikaansa ja harrastamistaan.

Nuorten elämässä vapaa-aika saa korostuneen merkityksen. Se merkitsee nuorelle harrastamista ja sosiaalisuuden elämänaluetta, josta ulosjääminen voi johtaa rankkoihinkin eristyneisyyden kokemuksiin. (Harinen 2009, 11.) Bergmanin ja Egremen 1992 mukaan mielekkääksi koettu vapaa-aika merkitsee nuorelle ystävyysuhteiden solmimista ja ylläpitämistä sekä porukkaan kuulumisen mahdollisuutta. Nuoruudessa

on tärkeää olla paikalla, kun jossain tapahtuu ja tuntee olevansa tärkeä osa yhteisiä tarinoita ja suhdeverkostoja. (Harinen 2009, 11.)

Monet nuorisotutkimukset osoittavat, että virikkeellinen vapaa-ajantoiminta ja sitoutuminen yhteisöön/ yhteisöihin ehkäisevät tehokkaimmin syrjäytymistä. Tutkimusnäytöstä huolimatta nämä asiat jäävät usein huomaamatta esimerkiksi tehtäessä poliittisia päätöksiä ja ratkaisuja. (Siivonen & Kotilainen & Suoninen 2011, 10.) Vaikka aiheen merkittävyys ei näyttäydy vielä riittävässä määrin käytännön toimenpiteissä, on se kuitenkin huomioitu ajatuksen ja tavoitteen tasolla esimerkiksi lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmassa 2007–2011. Ohjelmassa on esitetty, että jokaisella peruskouluikäisellä tulisi olla vähintään yksi innostava ja virikkeellinen harrastus, joka tukee nuoren kasvua ja kehitystä kunnioittaen hänen lahjojaan ja taitotasoaan.” (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma 2007–2011, 38.)

Maassamme on tarjolla paljon erilaista vapaa-ajantoimintaa. Toimintaa ovat järjestämässä mm. kunnat, liikunta-, kulttuuri-, ja nuorisoyhdistykset, seurakunnat sekä lasten kulttuurikeskukset. Nämä saavat merkittävän roolin harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä. Harrastaminen ja muu virikkeellinen toiminta on tärkeää nuorelle monessakin mielessä. Se tukee mm. identiteetin muodostumista, vahvistaa itsetuntoa ja tuo esille nuorella olevan lahjakkuuden ja kehittämispotentiaalin. Harrastaessaan yhdessä toisten kanssa, lapsi kasvattaa sosiaalisia taitojaan osana yhteisöä, pääsee mahdollisesti vaikuttamaan toiminnan suuntaan ja saa näin mielipiteensä kuuluviin. Lisäksi harrastustoiminta on omiaan ehkäisemään ennalta esimerkiksi syrjäytymistä. (Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma 2007–2011, 38.)

Maahanmuuttajien harrastamisen ja vapaa-ajan toiminta voivat toisinaan saada joi-tain erityispiirteitä. Etnisen taustan vaikutuksesta vapaa-ajanviettoon ja harrastamiseen on tutkinut esimerkiksi Heli Niemelä. Hän on haastatellut Suomessa asuvia somalia-laistettuja ja huomannut, että heidän on usein hyvin vaikea samaistua suomalaisiin ikätovereihinsa, sillä heidän kulttuurinsa poikkeaa suomalaisesta niin monin tavoin. Tämä kulttuurinen eroavaisuus vaikuttaa myös siihen, miten somalialaistytöt vapaa-aikaansa viettävät. Hän toteaa sopeutumisen olevan yleensä helpompaa sellaisille maahanmuuttajille, joiden kulttuuri on lähempänä suomalaista. Niemelä mainitsee

somalitytöillä olevan esimerkiksi usein niin vahva suhde uskontoon, että se saattaa aiheuttaa rajoitteita harrastamiselle. Esimerkiksi hän nostaa muslimityttöjen omat uimahallivuorot, sillä heidän ei ole soveliasta näyttäytyä vähässä vaatetuksessa vieraiden miesten nähden. Vaikka muslimityttöjen harrastaminen ja vapaa-ajanvietto voivat saada joitain erityispiirteitä, Niemelä kuitenkin muistuttaa, että moni muslimityöstä myös harrastaa aivan tavallisesti ja jakaa monien suomalaistytön kanssa kiinnostuksen esimerkiksi nykymusiikkiin ja muihin pinnalla oleviin ilmiöihin. (Niemelä 2003, 99-100.)

Emme halunneet rakentaa tutkimustamme olettamukselle, että monikulttuurisuus rajoittaa harrastamista ja tämän vuoksi laadimme tutkimukseemme liittyvän kyselylomakkeen niin, että vastaajan etnistä tai uskonnollista taustaa ei kysytä suoraan. Tämä oli myös opinnäytteemme tilaajan toive. Kuten edellä todettiin, voi rajoitteita arjen vapaa-ajankentillä kuitenkin ilmetä. Mielestämme on tarpeellista, että nuorten vapaa-ajan parissa toimivat ammattilaiset tuntevat eri kulttuureja ja uskontoja edes jonkin verran. Koemme kuitenkin kaikista tärkeimmäksi, että nuori nähdään myös kulttuurista riippumattomana yksilönä, jolla on omat mielipiteet ja toiveet. Tämän vuoksi otimme omaan tutkimusprosessiimme otteen, jossa pyrimme irrottautumaan omista ennakkokäsityksistämme ja tutkimaan kohderyhmäämme avoimin mielin.

Haimme tukea omalle tutkimuksellemme tutustumalla ”Mitähän tekis?”- väliraporttiin, joka on osa suurempaa ”Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen” tutkimushanketta. Hankkeen tavoitteena on ollut selvittää Suomessa asuvien 13 - 25 -vuotiaiden monikulttuuristen nuorten osallistumista heille suunnattuun vapaa-ajan toimintaan. Hankkeen ensimmäisen vaiheen muodosti kyselytutkimus, johon osallistui 1380 nuorta. Tulosten perusteella voidaan todeta, että erilaiset hengailupaikat, kuten baarit ja ostarit, ovat tärkeitä vapaa-ajanviettopaikkoja. Nuorisotalot ovat tärkeitä erityisesti vasta äskettäin maahan muuttaneille. Urheiluseurat olivat suosituimpia harrastuspaikkoja järjestötoiminnan saralla. On myös huomattava, että kiinnostus järjestötoimintaan oli suurempi maahan muuttaneiden nuorten parissa kuin suomalaisnuorten. Todellisuudessa järjestötoimintaan osallistuminen on määrällisesti vähäistä, vaikka nuorilla on halua aktiivisuuteen ja vaikuttamiseen. Osallistumisen keskeiseksi esteeksi nuoret nostavat ohjaajien ja muiden nuorten ennakkoluulot. (Harinen 2005, 5.)

Tutkimuksen perusteella nuorilla on halua harrastaa ja osallistua aktiivisesti vaikuttamiseen. Tutkimuksiin osallistuneilla nuorilla harrastusten skaala oli hyvin laaja. Yhteisen toiminnan ulkopuolelle tahtomattaan jäävät vasta äsken maahan muuttaneet nuoret. Näillä nuorilla ominaista on ystäväkontaktien vähyys, vierauden tunne sekä se, että heidän paras kielensä on joku muu kuin suomi. Tutkimuksessa nuoret korostivat muun muassa rasismiin vastaisen toiminnan tärkeyttä. Nuoret toivoivat erityisesti monikulttuurisen, siis kulttuurien rajat ylittävää, yhteistä toimintaa. Toiveen taustalla on tosin enemmän monikulttuurisia nuoria kuin suomalaistaustaisia. (Harinen 2005, 80–82.)

4 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa kuvaamme tutkimuksemme toteutusta ja kerromme käyttämistämme tutkimusmenetelmistä. Erittelemme tiedonkeruun vaiheet ja erilaiset toimintatapamme tarkasti, sillä koemme käyttämiemme tiedonkeruutapojen kirjon vaikuttaneen tutkimuksemme kulkuun ja saamaamme tutkimustietoon.

4.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksen kulkua voidaan kuvata viisiportaisena prosessina: 1) Aiheen valinta 2) Tiedon kerääminen 3) Materiaalin arviointi 4) Tulosten ja ideoiden järjestely ja analysointi 5) Kirjoittaminen ja viimeistely (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 64). Pitkältä tätä peruskuviota noudatti myös meidän tutkimusprosessimme.

Opinnäytetyömme on kvantitatiivinen tutkimus. Työmme tilaajan ensisijainen toive oli, että kartoittaisimme ensin kyselytutkimuksen avulla laajasti monikulttuuristen nuorten harrastamista ja vapaa-ajan toimintaa ja syventäisimme tämän jälkeen tietouttamme haastattelemalla muutamia kyselyyn vastanneita. Syvällisen ja kattavan tutkimustiedon saamiseksi olisimme itsekin halunneet tehdä tutkimuksen yhdistämällä määrällistä ja laadullista tietoa. Ajallisten voimavarojemme ollessa rajallisia meidän oli kuitenkin päätettävä, millä tavoin tutkimuksemme toteutamme. Tutkimusotteeksemme valikoitui kvantitatiivinen eli tilastollinen tutkimus. Tutkimustietomme keräsimme kyselylomakkeilla kohdejoukolta. Koimme, että näin menettelemällä saamme parhaiten perustietoa aihepiiristämme ja rakennamme samalla hyvän pohjan tutkimuksen mahdolliselle jatkojalostamiselle tai laajentamiselle.

Kvantitatiivisen tutkimuksen ominaispiirteisiin kuuluu esimerkiksi tieteellisten arvioiden esittäminen aiemmin tuotetun tutkimustiedon ja teorian pohjalta sekä tutkimustiedon muovaaminen tilastollisesti analysoitavaan muotoon. Lisäksi tutkimustulosten esittämisessä käytetään usein erilaisia taulukoita ja diagrammeja tulosten konkretisoimiseksi. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara 2009, 140.) Esimerkiksi omassa opinnäytetyössämme olemme käyttäneet taustatietona ja vertailukohtana maahanmuuttajien samasta aiheesta aiemmin tehtyä valtakunnallista, laajempaa Mitähän tekis? – Moni-

kulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen - tutkimushankkeen väliraporttia sekä saatavilla olevaa teoriakirjallisuutta tutkimuksemme kannalta keskeisistä aihealueista. Yleensä kvantitatiivisessa tutkimuksessa otos kohdejoukosta on suuri, sillä määrällisin menetelmin saadaan melko vaivattomasti kerättyä tietoa suuriltakin joukoilta (Heikkilä 2008, 17).

Rakensimme kyselylomakkeemme loogisesti tutkimuskysymystemme pohjalta. Pyrkimyksemme oli tehdä kysely niin, että jokainen kysymys on merkityksellinen tutkimuskysymystemme kannalta. Olimme myös tutustuneet aiheemme kannalta merkittävään teoriakirjallisuuteen ja kyselyn laatimisen peruseräpäätöksiin. Kyselymme koostui yhdeksästä suljetusta kysymyksestä, kolmesta sekamuotoisesta kysymyksestä ja viidestä avokysymyksestä. Asenteita mittaavissa kysymyksissä käytimme Likertin asteikkoa neliportaisena. Kiinnitimme erityistä huomiota kysymysten selkeyteen ja kielen yksinkertaisuuteen, sillä osalla kyselyyn vastaajista on puutteita suomenkielen taidoissa. Ennen kyselyn toimittamista kohderyhmälle, hyväksyimme sen nuorisotoimessa nuorisajohtaja Jouni Erolalla, opinnäytetyötämme ohjaavalla nuorisosihteerillä Maikki Rouvisella sekä opinnäytetyötämme alkuvaiheessa ohjanneella lehtori Jussi Ronkaisella.

4.2 Aineiston kerääminen

Pyrkimyksenämme oli tavoittaa kaikki kohderyhmäämme kuuluvat oppilaat kahdestatoista Joensuun kantakaupungin alueen koulusta. Joensuun Koulutuspalvelukeskuksen toimistosihteeriltä Reetta Karjalaiselta saamamme tilaston mukaan 5-9 – luokkalaisia maahanmuuttajanuoria on yhteensä Joensuun kaupungin kouluissa 89 (Karjalainen 2011). Tutkimuksessamme mukana olleessa yksityisessä Itä-Suomen koulussa kohderyhmämme nuoria on saamamme tiedon mukaan 21. Näin ollen kohderyhmäämme kuuluvia maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaisia ts. monikulttuurisia nuoria on Joensuun alueella 110.

Haastavaksi tutkimustiedonkeruun teki se, että monikulttuuriset oppilaat ovat ripotellusti eri luokissa ja eri luokka-asteilla ympäri kaupunkia. Tutkimustyön aloittamisen helpottamiseksi saimme Rantakylän koulun maahanmuuttajien valmistavien luokkien opettajalta Auli Alangolta vinkin olla yhteydessä Joensuun koulutuspalvelukeskuksen suunnittelijaan Olli Kauppiseen. Kauppinen myönsi meille tutkimusluvan, joka kattoi yhtä kohdekouluamme lukuun ottamatta kaikki alueen koulut. Luvan ehtoihin kuului, että olemme vielä erikseen yhteydessä kunkin koulun rehtoriin tutkimuksen toteuttamistavan tiimoilta ja toimitamme valmiin opinnäytetyömme koulutuspalvelukeskukselle. Yksityisessä venäjän kieltä ja kulttuuria edistävässä Itä-Suomen koulussa on paljon kohdejoukkoomme kuuluvia oppilaita ja siksi pyysimme koulun rehtorilta erillisluvan tutkimuksen toteuttamiseksi.

Tiedonkeruuprosessin aloitettuumme huomasimme hyvin pian, että koulujen kanssa tehtävä yhteistyö on odotettua hitaampaa ja näin ollen koulut, joissa on vain muutamia kohderyhmäämme kuuluvia oppilaita sekä koulut, joiden rehtoreita emme onnistuneet tavoittamaan, jäivät tutkimuksen ulkopuolelle. Tavoitimme seuraavat koulut: Pataluodon yläkoulu, Rantakylän koulu, Itä-Suomen koulu, Lyseon peruskoulu, Utran koulu, Karsikon koulu ja Pielisjoen koulu. Seuraavat koulut jäivät tutkimuksemme ulkopuolelle (kohderyhmään kuuluvien oppilaiden lukumäärä sulkeissa): Naljakan koulu (5), Kanervalan koulu (4), Pataluodon alakoulu (1), Niinivaaran koulu (1) ja Juhanan koulu (2). Näin ollen tutkimuksemme kapeni kokonaistutkimuksesta (kaikki 110 oppilasta), jossa jokainen kohdejoukon jäsen tutkitaan, otannaksi, jonka kooksi muodostui noin hiukan alle sata oppilasta.

Lähdimme toteuttamaan tutkimustamme koulujen kautta ajatuksenamme, että tavoitaisimme kohdejoukkomme sekä heidän huoltajansa mahdollisimman suurilukuisesti. Ajattelimme myös, että kouluysteistyö herättäisi luottamusta vanhemmissa, sillä monille vähintään muutamia vuosia Suomessa olleille koulu on varmasti jo tuttu instituutio. Toivoimme myös, että voisimme teettää kyselyt kouluaikana. Uskoimme näin saavuttavamme suuremman osan kohdejoukosta, kuin perinteisellä kotiin lähetettävällä postikyselyllä, joissa katoprosentti on usein suuri (Heikkilä 2008, 66). Tutkimusprosessin aluksi tarvitsimme tutkimukseen osallistuvien alaikäisten nuorten vanhemmilta tutkimusluvan. Tutkimuslupa-anomukset toimitettiin vanhemmille koulujen kautta opettajien ja rehtorien avustuksella. Käännätimme lupa-anomuksia suomen kielen lisäksi venäjäksi, somaliksi, englanniksi ja arabiaksi. Tiedonkeruun helpottamiseksi pyrimme löytämään rehtorien kautta jokaiselta koululta yhteyshenkilön, joka avustaisi meitä tutkimuksen käytännön toteutuksessa.

Kunkin koulun kanssa sovimme erikseen heille parhaiten sopivista toimintatavoista tiedonkeruun mahdollistamiseksi. Kun otimme ensimmäistä kertaa yhteyttä kouluihin, emme ehdottaneet valmista toimintamallia tiedon keräämiseksi, vaan kysyimme kullakin koululta heille parhaasta tavasta. Päätöksemme ottaa jokaisen koulun toiveet huomioon tiedonkeruuprosessissa osoittautui haastavaksi, mutta näemme sen tuoneen myös merkittäviä etuja tutkimustyöhömme. Tämän vuoksi pidämme perusteluna esitellä eritellysti, millä eri tavoin kysely toteutettiin kussakin koulussa. Lisäksi haluamme tehdä läpinäkyväksi sen, miten laajan kirjon toimintatapoja voi joutua ottamaan käyttöön kun tehdään yhteistyötä koululaitoksen kaltaisen instituution kanssa, jolla on omat melko tiukat rakenteensa.

Tutkimusjoukkomme haastoi meidät pohtimaan tiedonkeruuvaiheen toteuttamista moniulotteisesti. Haasteita aiheuttivat niin käytännön seikat, kuin tutkimuseettiset kysymyksetkin. Saatuamme tiedot kohderyhmäämme kuuluvien oppilaitten määrästä jaottelimme koulut kolmeen luokkaan, sen mukaan, missä järjestyksessä olemme yhteydessä niihin. Ensimmäiseen ryhmään lukeutuivat koulut, joissa kohderyhmäämme kuuluvia oppilaita oli paljon. Ensikontaktimme kuhunkin kouluun tapahtui sähköpostitse. Otimme yhteyttä kunkin koulun rehtoriin ensin sähköpostitse kahteen otteeseen ja soitimme perään, mikäli viestiimme ei reagoitu. Jaoimme vastuuta tie-

donkeruun suhteen niin, että molemmilla oli omat vastuukoulut, joihin olimme yhteydessä.

Kahden koulun kanssa menettelimme niin, että tiedotimme opettajakuntaa tutkimuksestamme suullisesti ja kirjallisesti yhteyshenkilönä toimivan opettajan avustuksella. Sovimme opettajien kanssa päivämäärän, jolloin tulisimme koululle teettämään kyselyt. Sovittuna ajankohtana luokan opettaja kutsui oppilaat erilliseen tilaan, jossa kerroimme heille tutkimuksen saatekirjeessäkin (liite 1.) mainitut asiat. Tämän tiedonkeruutavan hyöty oli, että tavoitimme lähes jokaisen kohderyhmään kuuluvan, joskin kaikki eivät olleet saaneet vanhemmiltaan lupaa vastata kyselyyn. Ajankäytöllisesti tämä menetelmä ei ollut toimivin. Istuimme kokonaisen koulupäivän ajan koulun käytävällä, sillä opettajat määrittelivät, miltä tunnilta oppilaat saavat olla pois. Oppilaat myös erotettiin tutkimuksen tekoa varten luokastaan näkyvästi. Voimme pohtia, onko oikein, että kohdejoukko erotettiin muusta luokasta tutkimuksen teon ajaksi ja onko toisaalta oikein, että loput luokasta jäivät tutkimuksen ulkopuolelle. Näin menetellessä tuli hyvin selväksi, että tutkimme valikoitua joukkoa oppilaista.

Muutamassa koulussa emme tutkimusluvasta huolimatta saaneet tietoomme oppilaitten nimiä, joten näissä kouluissa rehtorien nimittämät vastuupettajat toimittivat itse vanhempien lupalaput oppilaille ja ottivat meihin yhteyttä, kun lupia oli palautunut koululle. Tämän jälkeen kävimme esimerkiksi suomea toisena kielenään opiskelevien nuorten oppituntien alussa teettämässä kyselyn niille, jotka olivat palauttaneet lupa-anomuksen. Näin menetellessä opettajan työpanos oppilaitten motivoijana korostui ja opettajat näkivät suuren vaivan tavoitellessaan eri luokkien oppilaita ja pitäessään yhteyttä meihin. Näissä kouluissa vastausprosentti oli hivenen muita kouluja pienempi. Opettajat kertoivat, etteivät onnistuneet tavoittamaan kaikkia oppilaita, eivätkä ymmärrettävästä syystä osanneet sanoa tarkkoja lukuja siitä, kuinka monta oppilasta he olivat tavoittaneet. Näin ollen emme pysty sanomaan tarkkoja tietoja siitä, miten moni oppilas lopulta tavoitettiin. Epäselväksi jäi myös se, ketkä jäivät kokonaan tavoittamatta ja ketkä saivat tutkimuslupa-anomukset, mutta eivät palauttaneet niitä.

Koulussa, jossa oli eniten kohderyhmäämme kuuluvia oppilaita, saimme rehtorilta listan oppilaista ja tiedoksemme luokan, jota kukin käy. Näillä tiedoilla kirjoitimme jokaiselle oppilaalle erikseen kyselyn ja lupa-anomuksen palautusohjeen. Jaoimme

kunkin oppilaan kirjekuoren heidän luokanvalvojalleen ja luokanvalvojat toimittivat kyselyt oppilailleen. Oppilaat palauttivat omatoimisesti ohjeistettuun määräpäivään mennessä kirjeen palautuslaatikkoon, jonka olimme pystyttäneet rehtorin huoneen edustalle. Pidimme tätä toimintatapaa kaikista eettisimpänä ja melko vaivattomana opettajakunnalle. Koska emme itse olleet mukana näiden oppilaiden vastatessa kyselyyn, on meidän vaikea arvioida, esimerkiksi sitä, millä vakavuudella oppilaat vastasivat kyselyyn tai sitä, tulivatko kysymyksemme ymmärretyiksi.

Kouluissa, joissa oli vain muutamia oppilaita yhteyshenkilömme toivoivat, että lähettämme lupa-anomukset ja kyselyt sähköisesti heille. Tämän jälkeen he teettivät kyselyt oppilaille ja me noudimme kyselyt koululta niiden valmistuttua. Tämä toimintatapa jätti jälleen kerran suuren vastuun opettajalle. Eräs kouluista halusi meidän lähettävän kaikki lomakkeemme sähköisesti ja sanoi hoitavansa tiedonkeruun itsenäisesti ja ohjeistaen oppilaansa. Tästä koulusta tuli kuitenkin muutaman päivän kuluessa paluuviesti, jossa luki: ”Kaikki kolme oppilastamme (vastaus vanhemmilta) kieltäytyivät osallistumasta ao. kyselyyn. OVAT SYNTYPERÄISIÄ SUOMALAISIA!” On vaikea sanoa, olisiko tältä vastaukselta vältytty, mikäli olisimme itse olleet paikalla ensin valottamassa opettajakuntaa kyselystämme ja sitten kertomassa nuorille tutkimuksemme kohderyhmästä ja sen tarkoituksesta.

5 Tulosten analysointia

Lähdimme siis hakemaan vastauksia kolmeen tutkimuskysymykseemme. 1) Mitä monikulttuuriset nuoret tekevät vapaa-ajallaan? 2) Onko monikulttuurisilla nuorilla mahdollisuuksia harrastuksiin? 3) Millaisia vapaa-ajan osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia nuoret toivoisivat? Vähäisen vastaajamäärän vuoksi olemme pyöristäneet tutkimustulosten prosenttien desimaalit lähimpään tasalukuun.

5.1 Perustietoja vastaajista

Saimme vastauksia yhteensä kuudesta koulusta; Lyseon peruskoulusta, Karsikon koulusta, Pataluodon yläkoululta, Rantakylän koulusta, Utran koulusta ja Itä-Suomen koulusta. Näissä kouluissa oli saamamme tilaston ja laskujemme mukaan yhteensä 96 kohderyhmäämme kuuluvaa oppilasta. Toisaalta täytyy ottaa huomioon se, että

koulutuspalvelukeskukselta saamamme tilastot eivät kaikilta osin olleet yhtäläiset koulun omien tilastojen kanssa. Joten emme voi tarkkaan sanoa, kuinka monelle kohderyhmämme nuorelle kysely loppujen lopuksi toimitettiin. Saimme takaisin yhteensä 41 asianmukaisesti täytettyä kyselyä. Vanhemmilta saimme yhteensä yhdeksän kieltävän vastauksen sisältävää lupalappua. Heidän lapsensa eivät saaneet osallistua kyselyyn. Tätä pidämme jo vastauksena itsessään ja laskemme ne vastausprosenttiin mukaan. Näin ollen katoa tulee 46 kyselyn verran. Suuntaa antavaksi vastausprosentiksi tulee näin ollen 52 %. Suurta kadon määrää voidaan selittää vaihtelevilla menetelmillä kyselyn toteuttamisessa eri kouluilla. Kysely välttämättä ei koskaan tavoittanut kohderyhmän nuorta. Eräässä koulussa yhteyshenkilönä toimiva opettaja totesi, että vastausprosentti jäi heidän koulussaan niukaksi luultavasti siksi, että nuoret vastaavat jatkuvasti erilaisiin kyselyihin ja alkavat olla väsyneitä siihen, etteivät kyselyt tuota näkyviä muutoksia. Nuoret saivatkin vapaaehtoisesti päättää haluavatko he osallistua kyselyyn.

Vastaajista enemmistö on tyttöjä 63 % (26) ja poikia vain 37 % (15). Vastaajien iät sen sijaan jakautuvat tasaisesti 11 ja 16 ikävuoden välille. (Katso taulukko 1.) Lukumääräisesti eniten vastaajina on 13-vuotiaita 20 % (8) ja vähiten 15-vuotiaita 12 % (5). Yksi vastaaja jätti vastaamatta kysymykseen.

Taulukko 1.

Vastaajien ikä

Vastaajien ikä vuosina	Vastaajien lukumäärä	% vastaajista
11	7	18
12	7	18
13	8	20
14	6	15
15	5	13
16	7	18
Yhteensä	40	100

Saimme vastauksia yhteensä kuudesta koulusta. Eniten vastauksia saimme Rantakylän alueelta; Pataluodon yläkoulusta 12 ja Rantakylän koulusta yhdeksän. Keskustan alueen kouluista Lyseolta kyselyyn vastanneita oli kuusi ja Itä-Suomen koulussa seitsemän. Utran koulusta vastasi kuusi nuorta ja Karsikosta yksi.

Kysyimme vastaajilta, kuinka kauan he ovat asuneet Suomessa. Vastaukset jakautuivat alla olevan taulukon (taulukko 2.) tietojen mukaisesti. Huomattava osa vastaajista 39 % (16 nuorta) on syntynyt Suomessa. Alle vuoden Suomessa asuneita on vain yksi. Tämä oli ennakoitavissa, sillä vasta lyhyen aikaa Suomessa asuneet valmistavien luokkien oppilaat olimme tietoisesti rajanneet pois.

Taulukko 2. Vastajien Suomessa oloaika

Aika Suomessa	Lukumäärä	% Vastajista
alle vuoden	1	2
1-5 vuotta	14	34
6-10 vuotta	5	12
yli 10 vuotta	5	12
synnyin Suomessa	16	39
yhteensä	41	100

Avokysymykseen, mitä kieltä puhut parhaiten, luettiin yhteensä kahdeksan eri kieltä. Mukaan on laskettu kaksikielisten mainitsevat kielet. Vastanneista suomen parhaaksi kieleksi mainitsee 40 % (16). Venäjää parhaana kielenään puhuvia on 28 % (11). Vastajista 23 % (9) on kaksikielisiä ja he puhuvat kahta tai useampaa kieltä yhtä hyvin. Kaksikieliset mainitsevat aina suomen toiseksi yhtä vahvaksi kielekseen. Esimerkiksi suomi-albania, somali-suomi. Thai-kielen ja suomen yhtä vahvoiksi kieliksi valinneet kertoivat puhuvansa suomea koulussa, mutta kotona he käyttävät thaita. Somalian, suahilin, englannin ja ingushetin mainitsee kunkin parhaaksi kielekseen yksi vastaaja 2 % vastajista. Eräs vastaajista ei tiennyt parasta kieltään. Yhdessä lomakkeessa vastaaja, joka oli asunut suomessa alle vuoden, luetteli kolme kieltä; venäjän, suomen ja vähän englantia. Tässä tapauksessa voidaan olettaa, että hän ei todennäköisesti ole ymmärtänyt kysymystä oikein vaan on maininnut kaikki osaa-mansa kielet.

Taulukko 3. Mitä kieltä puhut parhaiten?

Kieli	Puhujien määrä	Prosentti
suomi	16	40
somalia	1	3
venäjä	11	28
englanti	1	3
suahili	1	3
ingusheti	1	3
kahta tai useampaa kieltä	9	23

5.2 Tarvetta harrastuksille

Tässä osiossa pyrimme selvittämään, mitä nuoret tekevät vapaa-ajallaan ja minkälaisia harrastuksia heillä on. Vapaa-aika on jaettu niin sanottuun oleskeluun ja aktiiviseen harrastamiseen. Halusimme myös tietää, onko vastaajilla omasta mielestään riittävästi harrastuksia.

Lomakkeessa vastaajaa pyydettiin valitsemaan numero, joka parhaiten kuvaa hänen toimintaansa vapaa-ajalla. Vapaa-aika määriteltiin kysymyksen yhteydessä koulun jälkeiseksi ajaksi. Vapaa-ajan areenoiksi valitsimme paikkoja, joissa nuoret yleisesti viettävät aikaansa, kuten Internet, ostoskeskukset, harrastukset ym. Haasteelliseksi muodostui aikajaksotus. Emme halunneet turhan monimutkaisia tai pitkiä likertin muuttuja-asteikkoja, sillä meidän oli jatkuvasti pidettävä mielessä, että kysely pysyy vastaajille selkeänä. Tästä syystä vastausvaihtoehtoja sille, kuinka usein nuoret aikaansa erilaisilla vapaa-ajanareenoilla viettävät, oli vain neljä: 1) vähintään kerran viikossa, 2) vähintään kerran kuukaudessa, 3) harvemmin kuin kerran kuukaudessa, 4) en koskaan. Tämä taas aiheutti sen, että muun muassa sellaiset toiminnot, joita nuoret tekevät päivittäin jäävät kokonaan katveeseen.

Kavereiden luona oleillaan usein. Kavereiden luona vapaa-aikaansa viettää vähintään kerran viikossa 68 % (27), vähintään kerran kuukaudessa 23 % (9) ja harvemmin kuin kerran kuukaudessa 8 % (3) vastaajaa. Yksi vastaaja ei koskaan vietä vapaa-aikaansa kavereiden luona.

Kulttuurisissa vapaa-ajanviettopaikoissa, kuten elokuvissa ja kirjastossa nuoret käyvät verrattain harvakseltaan. Elokuvissa enemmistö vastaajista 56 % (23) käy harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Vastaajista 22 % (9) ei käy koskaan elokuvissa. Vähintään kerran kuukaudessa elokuvissa käy 17 % (7). Kerran viikossa elokuvissa käy kaksi vastaajaa 5 %. Melko vähäinen elokuvissa käynti selittynee pääsylipun korkeahkolla hinnalla. Vapaa-aikaansa kirjastossa puolestaan viettää vähintään kerran viikossa ja vähintään kerran kuussa molemmissa 21 % vastaajista (8). Harvemmin kuin kerran kuussa kirjastossa oleilee suurin osa 41 % (16) vastaajista. Vastaajista 18 % (7) ei käy koskaan kirjastossa.

Uskonnollisten yhteisöjen toiminnoissa ei vapaa-aikaa vietetä. Voidaan tietysti pohdita, onko käsite ollut liian vaikea tai onko sitä ymmärretty yläkäsitteeksi eri kirkkojen järjestämille kerhoille tai koraanikoululle ym. uskonnollisten yhteisöjen toiminnoille. Suurin osa 68 % vastaajista (28) ei koskaan vietä vapa-aikaansa uskonnollisten yhteisöjen toiminnoissa. Harvemmin kuin kerran kuussa siellä vapaa aikaansa viettää 17 % (7). Vähintään kerran kuukaudessa 5 (2) ja vähintään kerran viikossa 10 (4).

Väittämistä nousee esiin neljää areenaa, jotka ovat eri tavoin merkittäviä tutkimuskysymystemme kannalta. Näitä vapaa-ajan areenoita ovat Internet, harrastukset, kaupunki ja ostoskeskukset sekä nuorisotalot. Alla olevasta kuviosta neljä huomaamme, että Internetissä vapaa-aikaansa viettää vähintään kerran viikossa 95 % vastaajista. Vähintään kerran kuukaudessa sekä harvemmin kuin kerran kuukaudessa Internetissä vapaa-aikaansa viettää 3 % vastaajista. Internetin suosio vapaa-ajan vietto paikana ei ole yllätys. Tosin tässä kysymyksen asettelu osoittautuu puutteelliseksi ja tarvetta olisi ollut vaihtoehdolle vähintään päivittäin.

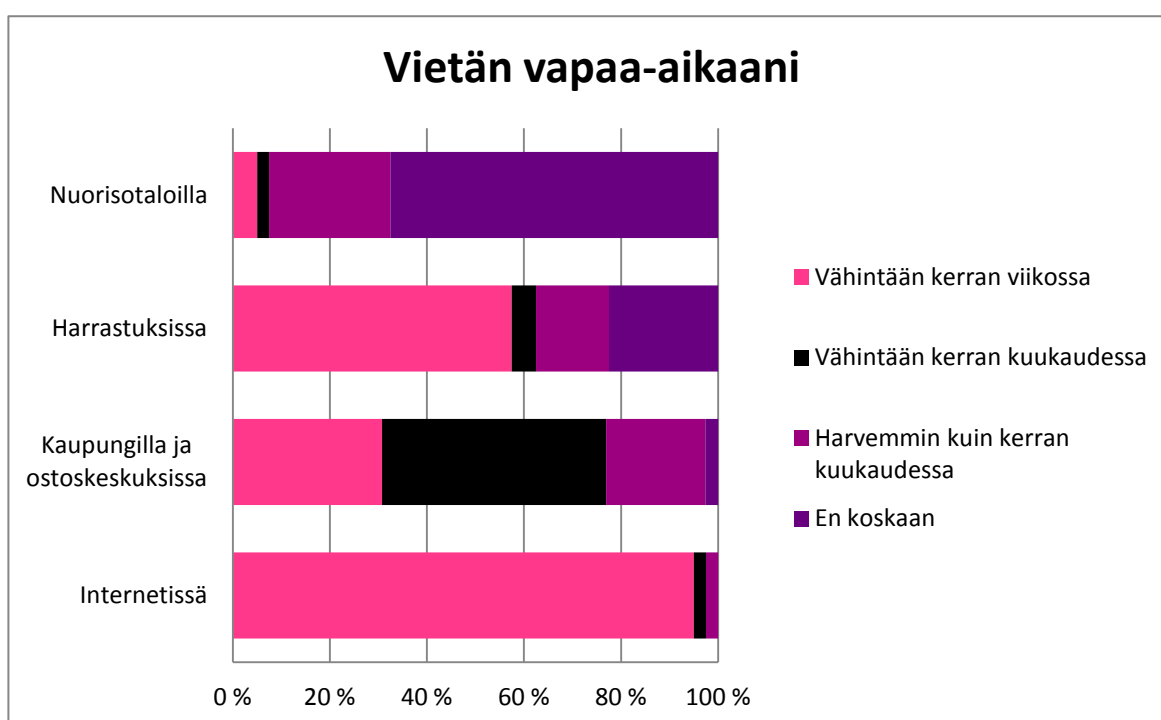
Tutkimuksemme kannalta erityisen mielenkiintoiseksi muodostuu väite, vietän vapaa-aikaani harrastuksissa, sillä se jakaa vastaajia ja vahvistaa näkemyksemme siitä, että harrastamisen määrä on jakautunut epätasaisesti kohderyhmämme kesken. Vähintään kerran viikossa harrastajia on enemmistö 58 % (23) vastaajista. Toisaalta ”harvemmin kuin kerran kuukaudessa” ja ”en koskaan” väittämään vastanneita on yhteensä 38 % eli 15 nuorta. Harrastuksia ei tässä kuitenkaan määritellä sen tarkemmin. Vastaajat voivat siis tarkoittaa nuorten omaehtoista harrastamista tai ohjattua harrastustoimintaa. Tämän vuoksi on hyvä, että tiedustelimme nuorten harrastuksia myös erillisellä avokysymyksellä.

Kaupungilla ja ostoskeskuksissa oleskelee vähintään kerran viikossa 31 % vastaajista eli 12 nuorta. Vähintään kerran kuussa 46 % vastaajista eli 18 nuorta. Harvemmin kuin kerran kuussa ostoskeskuksissa aikaansa viettää 21 % vastaajista eli kahdeksan nuorta. Yksi vastaaja 3 % ei koskaan vietä aikaansa ostareilla.

Maikki Rouviselta saamamme ennakkotiedon linjaa noudattelevat vastaukset, joista ilmenee, että nuorisotalot eivät houkuttele monikulttuurisia joensuulaisnuoria (Rouvinen 2011). Vastaajista jopa 68 % ei käy koskaan nuorisotaloilla. Vähintään kerran

viikossa käy kaksi nuorta ja vähintään kerran kuussa yksi nuori. Satunnaisia kävijöitä (harvemmin kuin kerran kuussa) on kuitenkin kymmenkunta eli 25 % vastaajista. Tämä tulos poikkeaa kansallisen Mitähän tekis? monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen - tutkimuksen tuloksesta. Kansallisella tasolla nuorisotalot herättivät mielenkiintoa erityisesti monikulttuurisissa nuorissa. (Harinen 2005, 45.) Voidaan vain pohtia, miksi näin ei ole Joensuussa. Tutkimuksemme ei anna vastauksia tähän siihen, ja siksi tarvittaisiinkin lisätutkimusta.

Kuvio 4. Nuorten vapaa-ajan vietto

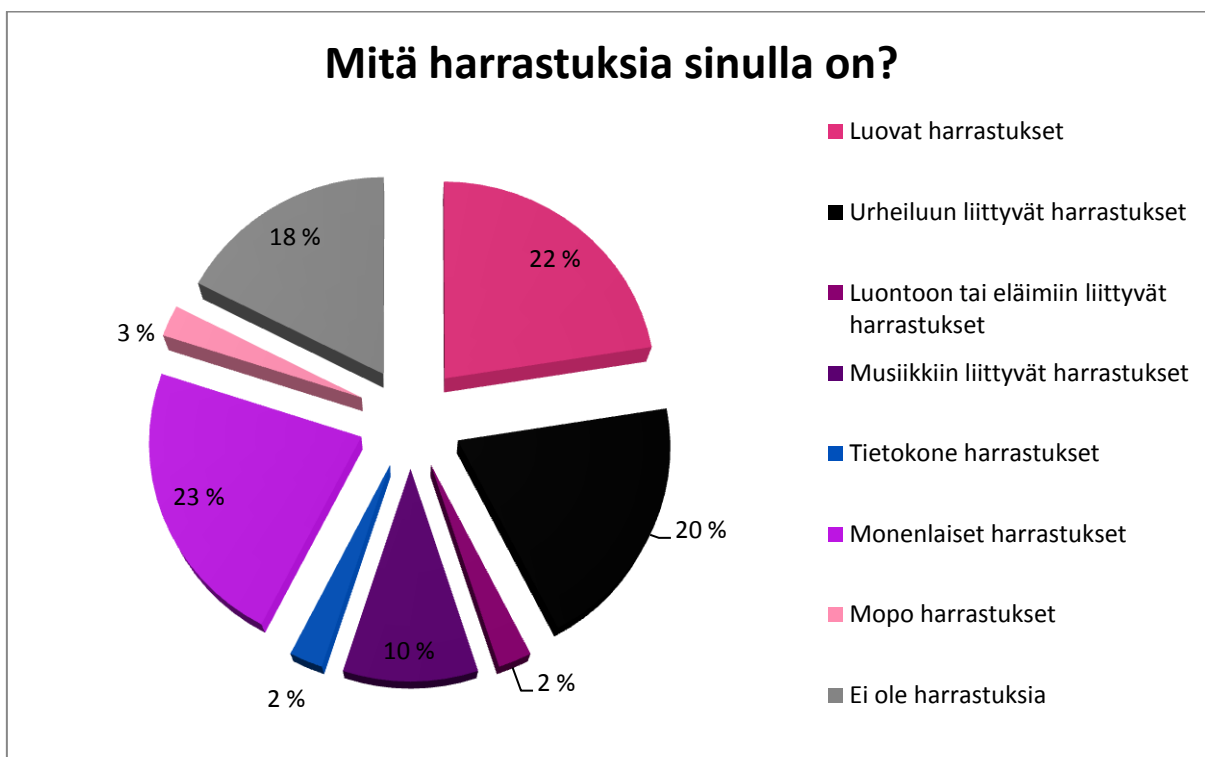
Lomakkeen avokysymykseen: ”Mitä harrastuksia sinulla on?”, saimme monenkirjavia vastauksia. Näin ollen luokittelimme vastauksia erinäisiin ryhmiin. Luoviin harrastuksiin kuuluvat muun muassa piirtäminen ja maalaaminen, tanssi ja teatteri sekä kokkaus. Luonto- ja eläin harrastuksiin yhdistimme koiran ulkoiluttamisen. Musiikki harrastuksessa löytyy sekä instrumenttien soittamista, että laulua yksin ja kuorossa. Monenlaisiin harrastuksiin luimme kaikki ne vastaukset, joissa lueteltiin useita toisistaan poikkeavia harrastuksia. Eräs monenlaista harrastava oppilas listasi harrastuksensa seuraavasti: ”Kalastus, karate, judo ja kaupungilla seikkaileminen.” Nuorten monenlaisien harrastusten kirjo korostui myös kansallisessa monikulttuuristen nuorten har-

rastus ja vapaa-ajan tutkimuksessa (Harinen 2005, 33). Kaksi nuorta jätti vastaamatta tähän kysymykseen.

Alla olevasta ympyräkuviosta viisi voidaan nähdä neljän lähes yhtä suuren lohkon erottuvan selkeästi muista: luovat harrastukset 22 %, urheiluharrastukset 20 %, monenlaiset harrastukset 23 % ja ei harrastuksia 18 %.

Luovat harrastukset ovat selkeästi suosittuja monikulttuuristen nuorten keskuudessa. Myöskään urheiluharrastusten suosio ei ole yllätys. Monikulttuuristen nuorten vapaa-aika ja harrastustoiminta tutkimushankkeen haastattelututkimuksessa, - ”Yhdessä vai yksin erilaisina?” - suurin osa haastateltavista (28/38), harrasti erilaisia sisä- ja ulko- liikuntalajeja. Liikunta koetaan hyväksi tavaksi pitää yllä kuntoa. Lisäksi se liikunta itsessään on mukavaa ja tuo hyvää mieltä. Sen sijaan, yllättävää on, että 18 % nuorista kirjoittaa, ettei heillä ole harrastuksia. Harrastamattomien määrä prosentuaalisesti on suurempi, kuin valtakunnallisessa – Mitähän tekis? – hankkeen loppuraportissa on todettu. Siinä nuorista vain 8 % oli vailla harrastuksia. (Harinen 2005, 33.)

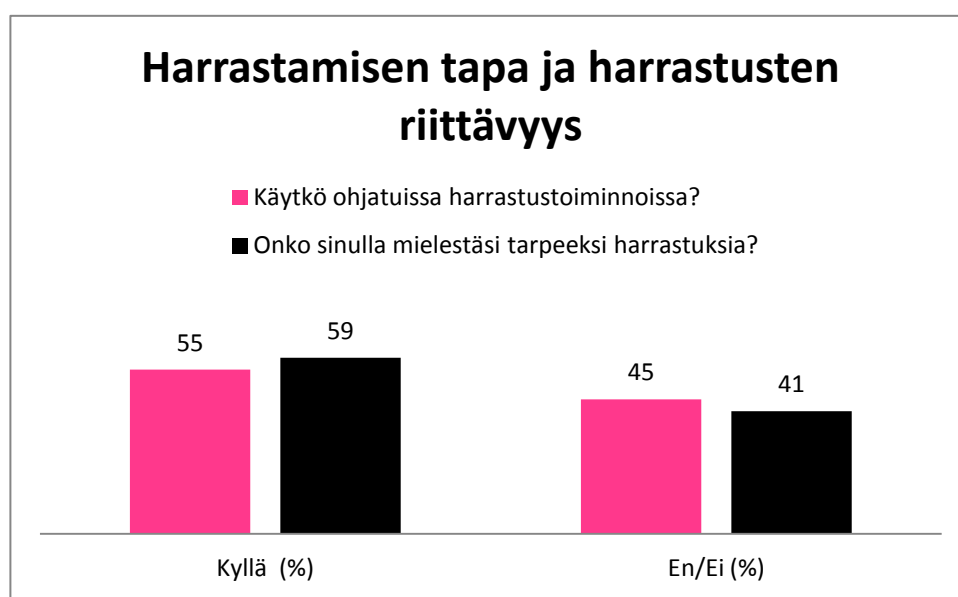
Kuvio 5. Nuorten harrastukset

Kysyimme kyllä – ei väittämien avulla, käyvätkö nuoret ohjatuissa harrastuksissa. Kysymyksellä haluttiin tietää, kuinka iso määrä nuorista harrastaa omaehtoisesti ja kuinka moni on niin sanottujen ohjattujen harrastusten parissa. Määrittelimme ohjatun harrastustoiminnan niin, että toimintaa ohjaa joku aikuinen tai nuori. Tästä huolimatta kaikki vastaajat, eivät välttämättä ymmärtäneet kysymystä oikein. Niissä paikoissa, joissa olimme itse toteuttamassa kyselyä, jokunen nuori kysyi, mitä tämä kohta tarkoittaa. Vastaajista 55 % (22) käy ohjatuissa harrastuksista ja 45 % (18) ei käy. Ristiintaulukoimme ohjatuissa harrastuksissa käymisen, sukupuolen kanssa ja etsimme mahdollisia eroja tyttöjen ja poikien harrastuskäyttäytymisen välillä. Lisäksi etsimme eroja Suomessa syntyneiden ja ulkomailla syntyneiden väliltä. Tilastollisia merkitsevyyksiä ei kuitenkaan löytynyt. Osaltaan tämä voi johtua siitä, että aineistomme on melko pieni.

Kuvion kuusi mustassa palkissa on esitetty nuorten oma arvio harrastustensa riittävydestä. Vastaajista 59 % (24) on sitä mieltä, että heillä on tarpeeksi harrastuksia. Vastaajista kuitenkin jopa 41 % (17) on sitä mieltä, ettei heillä ole tarpeeksi harrastuksia. Ristiintaulukoimme Suomessa syntyneet ja muualla syntyneet harrastusten riittävyyden kanssa, mutta tästäkään ei löytynyt merkitsevää eroa.

Kuvio 6. Harrastuksista

On hyvä ottaa huomioon, ettei harrastaminen ja vapaa-ajan merkitys avaudu välttämättä samalla tavalla monikulttuurisissa perheissä, kuten esimerkiksi suomalaisessa kulttuurissa. Aktiivinen kansalaisuus liittyykin Suomessa yhteiseen tekemiseen osallistumiseen ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen. Vaikka monikulttuuriset nuoret eivät harrastaisi aktiivisesti, eivät he siitä huolimatta välttämättä ole passiivisia. Nuoret voivat viettää vapaa-aikansa musiikin kuunnellen, sisarusten kanssa leikkien tai netissä pitäen yhteyttä ulkomailla oleviin perheenjäseniin ja ystäviin. (Honkasalo & Harinen & Anttila 2007, 22.)

5.3 Mahdollisuuksien Joensuu

Toisella tutkimuskysymyksellämme selvitimme, kokevatko nuoret, että heillä on mahdollisuuksia harrastaa Joensuussa. Kysymys on rakennettu niin, että se ottaa huomioon harrastamiseen liittyvät mahdolliset taloudelliset ja sosiaaliset esteet sekä pitkät välimatkat ja puutteet tarjonnassa. Aikaisempien tutkimusten perusteella oletimme, etteivät osallistumisen mahdollisuudet avaudu samalla tavoin monikulttuurisille nuorille. Kyselyssämme on kysymyksiä sekä useita väittämiä, jotka kartoittavat harrastamisen mahdollisuuksia ja siinä ilmeneviä esteitä, kuten tiedon puute, taloudelliset esteet tai syrjintä. Nostamme näistä esille tutkimuskysymystemme sekä vastausten kannalta merkittävimpiä.

Yleisesti nuoret ovat tyytyväisiä harrastusmahdollisuuksista saamaansa tiedon määrään. Suurin osa 75 % (29) nuorista on sitä mieltä, että he ovat saaneet tietoa tarpeeksi. Kymmenen nuorta eli 25 % vastaajista kokee, ettei ole saanut tarpeeksi tietoa. Ristiintaulukoimme vastaajan parhaan kielen kysymyksen, oletko saanut tarpeeksi tietoa kanssa. Näin ollen saimme selville, että suomen parhaaksi kieleksi valinneiden joukossa oli viisi vastaajaa, jotka eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa harrastusmahdollisuuksista. Kaksikielisten joukossa 3/6 nuorista koki, ettei ole saanut tarpeeksi tietoa.

Kysyttäessä pitäisikö tietoa harrastusmahdollisuuksista olla saatavilla sillä kielellä, jota puhut parhaiten, vastaukset jakaantuivat melko tasan. Lomaketta tehdessä kysymyksen muotoilu oli äärimmäisen vaikeaa. On otettava myös huomioon, että nuoret

itse saivat määrittää parhaan kielensä. Kysyttäessä pitäisikö tietoa olla saatavilla heille parhaalla kielellä, vastaajista 54 % mielestä tietoa pitäisi saada. Sen sijaan 46 % ei kaipaa tietoa harrastusmahdollisuuksista parhaalla kielellään. Ristiintaulukoimme vastaajien parhaan kielen ja kysymyksen ”pitäisikö tietoa harrastuksista olla saatavilla kielellä, jota puhut parhaiten”. Ristiriita syntyy, kun suomen parhaaksi valinneiden joukosta jopa kuusi sanoo, etteivät he tarvitse tietoa harrastusmahdollisuuksista suomen kielellä. Tästä voidaan päätellä, että todennäköisesti suomi ei näin ollen ole heidän paras kielensä.

Lomakkeessa nuoret saivat rastittaa kaikki tiedon kanavat, josta he olivat saaneet informaatiota harrastuksista. Taulukossa seitsemän kaverit näyttäisivät olevan selkeästi suurin informaation lähde. Tuloksemme ovat aivan samalla linjoilla kansallisen Mitähän tekis?- tutkimuksen kanssa, jossa samat tiedonlähteet nousivat suosituiksi (Harinen 2005, 67).

Taulukko 7. Mistä nuoret saavat tietoa harrastuksista?

Olen saanut tietoa	Vastauksien määrä	Prosentteina
Kavereilta	30	73
Netistä	23	56
Koulusta	19	46
Vanhemmilta	17	42
Lehti-ilmoituksista	15	37
Muualta	2	5

Kysymyksessä numero 13. esitimme väittämiä harrastamiseen liittyen. Nuoret saivat ympyröidä väittämistä omalle kohdalleen parhaiten sopivan vaihtoehdon. Nuoret saivat olla väittämän kanssa täysin samaa mieltä, hieman samaa mieltä, hieman eri mieltä tai täysin eri mieltä. Nostamme näistä väittämistä esille ne, joista ilmeni jotain merkittävää tutkimuksemme kannalta.

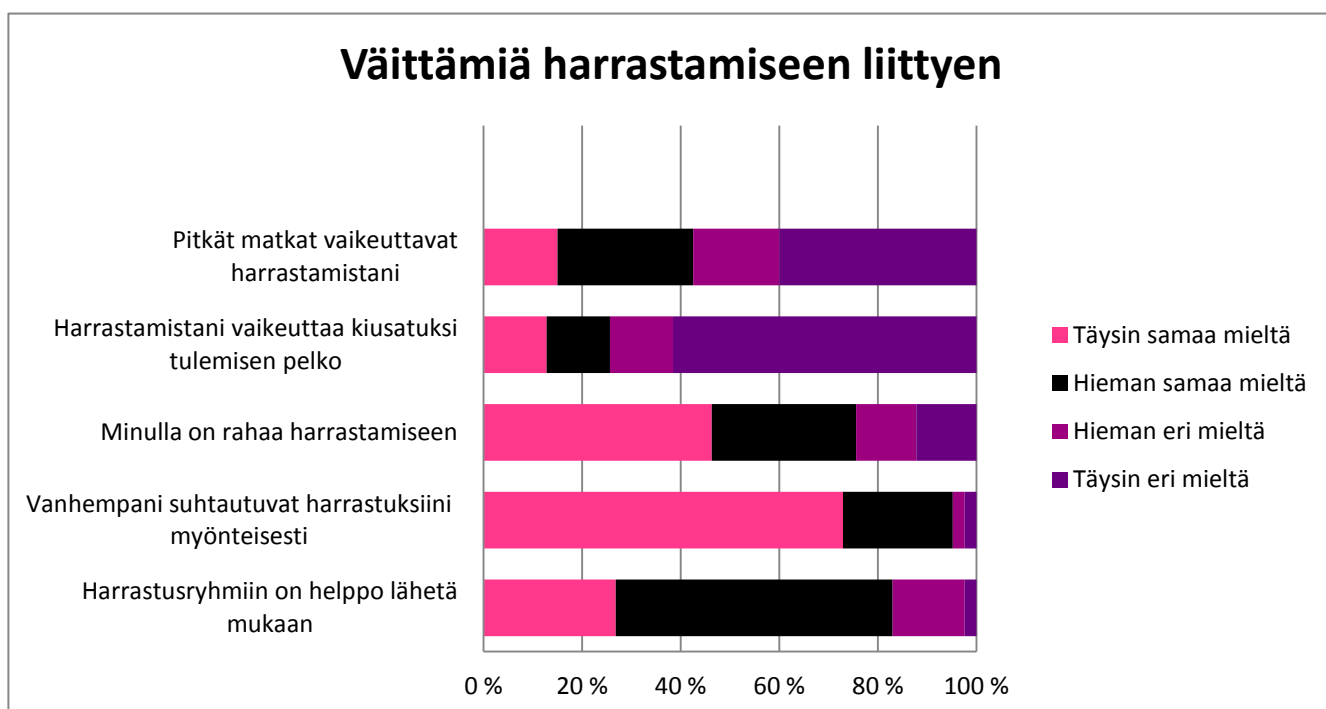
Vastausten perusteella nuoret eivät näe harrastamiseensa liittyvän suuremmissa määrin taloudellisia tai sosiaalisia esteitä. Alla esitetystä kuviosta kahdeksan käy kuitenkin ilmi, että muun muassa pitkät välimatkat vaikeuttavat joidenkin vastaajien osallistumista harrastustoimintaan.

Emme kysyneet lomakkeessamme suoria rasismiin liittyviä kysymyksiä. Väitteellä: ”harrastamistani rajoittaa kiusatuksi tulemisen pelko”, halusimme kuitenkin selvittää, onko nuorilla syystä tai toisesta johtuvia pelkoja syrjityksi tulemisesta. Täysin samaa mieltä ja hiukan samaa mieltä vastanneita oli kumpiakin 12 % eli yhteensä eli 24 % (10 nuorta) kaikista vastaajista. Toisin sanoen ¼ nuorten harrastamista rajoittaa kiusatuksi tulemisen pelko. Hieman eri mieltä väitteestä oli 13 % (5). Enemmistö vastaajista 62 % (24) vastaajista oli täysin eri mieltä väitteestä, eikä näin ollen pelännyt tulevansa syrjityksi. Kiusaamisen tai syrjityksi tulemisen syytä voimme vain pohtia, sillä kysymyksen asettelussa emme ota kantaa kiusaamisen aiheeseen. Toisaalta voimme tietysti kysyä, rohkenevatko nuoret vastata rehellisesti väittämään herkästä aiheesta.

Pitkät matkat vaikeuttavat harrastamista väitteen vastauksissa on hajontaa. Toisaalta 40 % vastaajista (16) on täysin eri mieltä ja 18 % (7) hiukan eri mieltä. Kuitenkin täysin samaa mieltä 15 % (6) vastaajista ja hiukan samaa mieltä 28 % (11) vastaajista kokevat pitkien matkojen hankaloittavan harrastamista.

Vastauksista nousee esille paljon seikkoja, joiden nuoret kokevat olevan hyvällä tolalla. Nuoret ovat sitä mieltä, että vanhemmat suhtautuvat heidän harrastuksiinsa myönteisesti. Vastanneista kaikkiaan 95 % (39) on täysin tai hieman samaa mieltä väitteestä. Vain yhteensä kahden vastaajan mielestä vanhemmat eivät suhtaudu harrastuksiin myönteisesti. Hiukan eri mieltä vastasi 2 % (1) sekä täysin eri mieltä 2 % (1) vastaajista. Harrastuksiin näyttää myös olevan helppo lähteä mukaan. Merkittävä osa nuorista (83 %) on täysin tai hieman samaa mieltä väittämästä harrastusryhmiin on helppo lähteä mukaan. Täysin samaa mieltä on 27 % (11) vastanneista ja hiukan samaa mieltä 56 % (23). Hieman eri mieltä ja 17 % (6) vastaajista ja täysin eri mieltä vain 2 % (1).

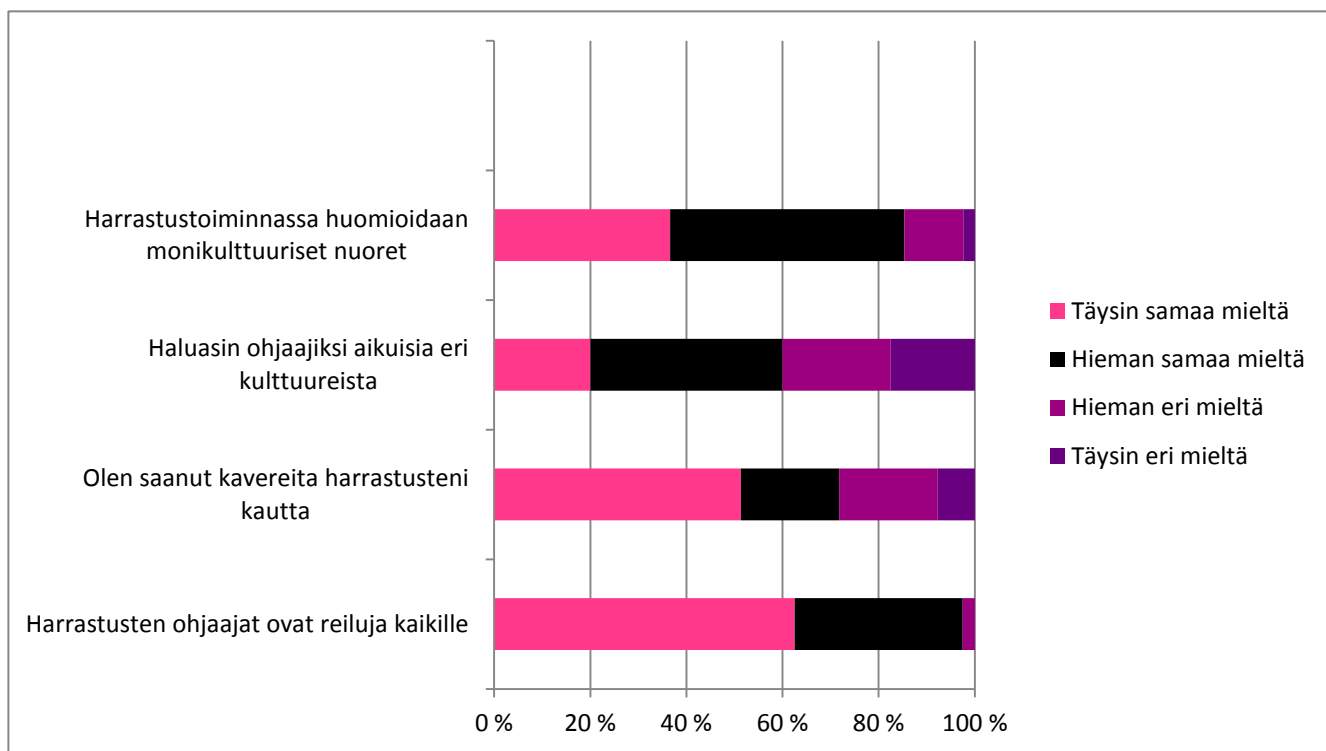
Kuvio 8. Väittämiä harrastamisesta (osa 1.)

Vastausten perusteella monikulttuuriset nuoret huomioidaan harrastustoiminnassa. Kysymykseen vastanneista 85 % on samaa tai hieman samaa mieltä väitteestä monikulttuuriset nuoret huomioidaan harrastustoiminnassa. Täysin tai hieman eri mieltä väittämästä on 15 % (6) vastaajista. Lisäksi harrastusten ohjaajia pidettiin reiluina. Väittämästä täysin samaa tai hieman samaa mieltä oli yhteensä 98 % (29) vastaajista.

Vähän yli puolet nuorista on saanut kavereita harrastusten kautta. Olen saanut kavereita harrastusteni kautta väittämään täysin samaa mieltä olevia on 51 % (20) ja hiukan samaa mieltä 21 % (8). Hieman eri mieltä on 21 % (8) ja täysin eri mieltä 8 % eli kolme nuorta. Toisaalta, jos osalla ei ole harrastuksia ollenkaan ei niiden kautta voi saada ystäviäkään.

Väite ”Haluaisin ohjaajiksi aikuisia eri kulttuureista” jakaa myös mielipiteitä. Täysin samaa mieltä on vain 20 % vastaajista (8) ja hiukan samaa mieltä 40 % (16). Hieman eri mieltä on 23 % (9) ja täysin eri mieltä 18 % (7). Jos prosentit täysin ja hiukan samaa mieltä lasketaan yhteen, niin 60 % nuorista haluaisi ohjaajiksi aikuisia eri kulttuureista.

Kuvio 9. Väittämiä harrastamisesta (osa 2.)

5.4 Intoa osallistua

Kolmannella tutkimuskysymyksellä kartoitamme nuorten vapaa-aikaan ja harrastamiseen liittyviä toiveita ja heidän halukkuuttaan osallistua erilaiseen toimintaan. Tutkimuksemme tulokset ovat hyvin pitkälti saman suuntaisia kuin aikaisemmin esitellyssä monikulttuuristen nuorten vapaa-aikaa ja harrastamista koskevissa tutkimuksissa (Harinen 2005, 47, 51). Nuoria kiinnostavat urheilu sekä taide- ja kulttuuri harrastukset ja niitä he myös toivovat.

Ensimmäinen kysymys aihepiiristä oli: Seuraavassa kysytään halukkuuttasi osallistua erilaisiin vapaa-ajan toimintoihin. Ympyröi jokaisen väitteen kohdalla se numero, joka parhaiten kuvaa mielipidettäsi. Likertin asteikolliseen kysymykseen nuoret vastasivat omien mieltymystensä mukaisesti toiminnan kiinnostavan paljon, jokin verran, vain vähän tai ei lainkaan.

Ylivoimaisesti suurinta mielenkiintoa herättää urheiluun ja liikuntaan liittyvä toiminta. Vastaajista 95 % (39 vastaajaa) kertoo toiminnan kiinnostavan paljon tai jonkin verran. Vain kaksi vastaajista 5 % on vain vähän tai ei lainkaan kiinnostunut urheiluun ja liikuntaan liittyvästä toiminnasta. Toiseksi eniten mielenkiintoa herättävät nuorten tapahtumat. Vastaajista 71 % (29 vastaajaa) ilmoittaa toiminnan kiinnostavan paljon tai jonkin verran. Kiinnostavimpaan toimintaan, urheiluun ja liikuntaan verrattuna kuitenkin huomattavasti suurempi osa vastaajista 29 % on vain vähän tai ei lainkaan kiinnostunut nuorten tapahtumista.

Kaikista vähiten nuoria kiinnostavat järjestötoiminta ja uskonnollisten yhteisöjen toiminta. Ketään vastaajista ei kiinnostanut paljon järjestötoiminta. Tähän voi osaltaan vaikuttaa se, etteivät nuoret välttämättä tunne järjestöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Jonkin verran kiinnostuneita on vastaajista 21 %:lla (8 vastaajaa). 80 % (31) vastaajista toiminta kiinnosti vain vähän tai ei ollenkaan. Uskonnollisten yhteisöjen toiminta kiinnosti paljon tai jonkin verran yhdeksää nuorta 22 % vastaajista. Kiinnostusta vain vähän tai ei lainkaan, oli 78 %:lla vastaajista (32).

Taide- ja kulttuuriharrastuksista paljon tai jonkin verran kiinnostuneita oli 50 % (20) vastaajista. Kiinnostusta vain vähän tai ei lainkaan, oli myös 50 %:lla (20) vastaajista

Yksi henkilö ei vastannut kysymykseen. Kuitenkin myöhemmin kysyttäessä Minkälaisia harrastusmahdollisuuksia sinä toivoisit Joensuuhun, yksittäin mainituista harrastuksista tanssi, musiikki ja näytteleminen nousevat esille useissa vastauksissa. Edellä mainittujen harrastusten voidaan katsoa kuuluvan taide- ja kulttuuriharrastuksiin. Kuitenkin esimerkiksi tanssi lukeutuu myös liikuntaharrastuksiin. Voi olla, että käsite taide- ja kulttuuriharrastus on ollut määrittelemättömyyden vuoksi epäselvä.

Avokysymys numero 15. antoi samansuuntaisia vastauksia, kuin kysymys numero neljätoista. Kysymys kuuluu seuraavasti: Minkälaisia harrastuksia sinä toivoisit Joensuuhun? Kävimme kysymyksen vastaukset läpi lomake lomakkeelta ja listasimme harrastusvaihtoehdot, joita oli toivottu useammassa, kuin yhdessä vastauslomakkeessa. Eniten mainintoja toiveista tuli erilaisille tanssiharrastuksille (5 mainintaa), musiikille (4 mainintaa), jalkapallolle (3 mainintaa), sulkapallolle (2 mainintaa), näyttelemisille (2 mainintaa) ja salibandyille (2 mainintaa). Tarkastellessa harrastustoiveita on syytä huomioida, että vastaajista poikia oli huomattavasti pienempi prosentti. Tämä saattaa osaltaan vaikuttaa esimerkiksi urheiluharrastusten verrattain pieneen mainittuun määrään.

Tässä avokysymyksessä nuoret tekivät mielenkiintoisia ehdotuksia ja jotkut erittelivät toiveitaan melko tarkasti. Esimerkiksi pallopelejä toivoessaan yksi vastaajista oli painottanut seuramaksuttomuuden tärkeyttä harrastumiseen osallistumisessa ja toivonut esimerkiksi jalkapallojoukkuetta, jossa seuramaksuja ei olisi. Kysymykseen vastasi yhteensä 38 nuorta. Heistä seitsemän oli sitä mieltä, että Joensuussa on riittävästi harrastusmahdollisuuksia. Eräs näin ajatelleista kommentoi kuitenkin seuraavasti: ”Ei harrastuksia vaan enemmän oleilupaikkoja nuorille, esim. kahviloita tai muuta. Enemmän nuorisotapahtumia esim. torilla joitain bändejä yms. Se yhdistäisi nuoria ja siellä voisi tavata uusia kavereita.”

Kysymyksessä numero kuusitoista kartoitimme nuorten itsensä halukkuutta olla järjestämässä/ ohjaamassa itselleen mieluista vapaa-ajantoimintaa. 39 kyselyyn vastanneesta nuoresta 54 % (21 vastaajaa) vastasi kysymykseen myöntävästi. Toimintaa haluaisivat järjestää erityisesti tytöt. Kysymykseen kieltävästi vastasi 46 % vastaajista (18 nuorta). Osiossa, jossa esitämme käytännön kehittämisehdotuksia saamiemme vastausten pohjalta, tulemme pohtimaan tarkemmin tätä kysymystä.

Lomakkeen viimeisessä kysymyksessä numero 17 nuoret saivat kertoa vielä vapaasti aihepiiriin liittyvistä asioista ja lähettää terveisiään meille kyselyn tekijöille. Nuoret tervehtivät meitä esimerkiksi seuraavasti: ”Tykkään näyttelemisestä, haluan harrastaa laulamista mutta en tiedä onko minulla varaa siihen. Vapaa-ajalla olen usein kavereitten kanssa ulkona ja autan vanhempia kotitöissä.” ja ”Kiitos kun sain osallistua, tuota kysyttiin ainakin minulta ensimmäistä kertaa.”

6 Johtopäätökset

Vapaa-aika ja harrastaminen

Vapaa-aika osiosta nousi esiin neljä aikaisemmin mainittua areenaa; Internet, kaupungilla ja ostoskeskuksissa hengailu, nuorisotalot ja harrastukset. Nuorten oleskelu netissä ei liene yllätys kenellekään. Kuitenkaan pelaaminen tietokoneella tai tietokone harrastuksena eivät nousseet esiin harrastustoiminnan vastauksista. Vapaa-aikana kaupungilla oleskelu ei noussut niin suosituksi kuin olimme odottaneet aikaisempien tutkimusten pohjalta. Vapaa-ajan ”hengailupaikat” nousivat suosituksi vapaa-ajan viettopaikaksi esimerkiksi ”Mitähän tekis?” –tutkimuksessa (Harinen 2005, 40). Oletettua pienempi into voi tosin johtua aineistomme pienestä koosta tai siitä, että kohderyhmämme oli edellä mainittua tutkimusjoukkoa nuorempaa.

Ennalta tiedettiin myös se, etteivät monikulttuuriset nuoret Joensuussa käy nuorisotaloilla. Tämä tutkimus vain tuo esille saman faktan kuin kysely nuorisotyöntekijöille. Tutkimusten mukaan vasta maahan muuttaneille nuorille erityisesti nuorisotalot ovat tärkeitä vapaa-ajan viettopaikkoja (Harinen 2005, 80). Mutta meidän kohderyhmämme nuoret eivät näytä ottaneen nuorisotaloja omikseen. Tutkimuksemme ei vastaa kysymykseen miksi monikulttuuriset nuoret eivät käy nuorisotaloilla ja siihen tarvittaisiinkin lisätutkimusta. Toisaalta voidaan pohtia, onko nuorilla kaikista huolimatta tietoa, nuorisotalojen tarjoamista mahdollisuuksista. Toiminta nuorisotaloilla voi olla muutkin kuin oleskelua ja hengaamista. Tosin tällaisia vapaa-ajan viettopaikkoja tutkimuksemme nuoret juuri toivoivat. Nuorisotalojen tulisi teoriassa olla kaikille avoimia tiloja, mutta tutkimukset osoittavat, että käytännössä näin ei kuitenkaan ole. ”Miten

nuorisotyöstä monikulttuurista?” tutkimuksessa todetaankin, että nuorisotiloilla on tietyt suomalaisen kulttuurin ehdot, jotka monikulttuuristen nuorten on ensin täytettävä ennen kuin heidät otetaan mukaan ryhmiin ja toimintaan (Honkasalo & Souto & Suurpää 2007, 43.)

Vastaajat näyttävät jakaantuvan kahtia harrastamisen suhteen; puolilla nuorista on harrastuksia, mutta lähes puolilla nuorista ei ole riittävästi harrastuksia. Harrastuksia kysyttiin lomakkeessa kahdessa kohdassa, ensin avo-kysymyksenä ja siinä 18 % nuorista kirjoitti, ettei heillä ole harrastuksia. Toiseen kysymykseen ”onko sinulla mielestäsi tarpeeksi harrastuksia” jopa 41 % nuorista vastasi, ettei ole. Tutkimuksemme kannalta tämä on avain tulos, jota lähdimme selvittämään. Näyttää siltä, että tämän tutkimuksen perusteella voidaan todeta tarvetta erilaisille harrastustoiminnoille olevan.

Toiveet & innokkuus osallistua

Nuoret toivoivat niitä harrastuksia, jota nousivat suosituimmiksi harrastuksiksi ”Mitä harrastuksi sinulla on?”- kaaviossa 5. Urheiluun liittyvät harrastukset sekä niin sanottu luovat harrastukset ovat nuorten suosiossa. Lähes kaikilla vastaajista (39) on kiinnostusta osallistua urheiluun liittyviin harrastuksiin. Eräässä avovastauksessa toivottiin erityisesti urheilua ilman kalliita seuramaksuja. Tässä onkin haasteen paikka urheiluseuroille. Miten tukea sellaisten nuorten harrastamista, joilla on halua, muttei varaa osallistua? Nuoret kaipaavat erityisesti luovia harrastuksia, kuten tanssi, näytteleminen ja musiikki. Lisäksi osallistuminen nuorten tapahtumiin kiinnostaa.

Tutkimuksessa keskeiseksi nousi myös nuorten yksitoistavuotiaiden tyttöjen innokkuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen.

Mahdollisuudet

Kansallisessa ”Mitähän tekis?” -monikulttuuristen nuorten vapaa-ajan ja harrastusten tutkimuksessa esiin nousseita ongelmia nuorten harrastamiseen liittyen ovat olleet tiedon huono kulku, syrjinnän kokemukset vapaa-ajan kentiltä, ohjaajien ja toisten nuorten ennakkoluulot, taloudellisten resurssien puute (Honkasalo & Harinen & Anttila 2007, 24.) Tutkimuksessamme ei laajemmin nousut esiin mitkään näistä.

Enemmistö nuorista kokee saaneensa tietoa tarpeeksi. Tosin nuorethan eivät voi tietää, mitä harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia he eivät tiedä. On myös otettava huomioon, että kohderyhmämme ulkopuolelle jäivät maahanmuuttajaluokkien oppilaat, joista osa on ollut vain hyvin vähän aikaa. Kaikkien nuorten tavoittamiseksi kuntien ja nuorten kanssa toimivien tahojen on syytä kohdentaa tiedottamista ja toimintaansa sellaisiin nuorisoryhmiin, jotka helposti jäävät toiminnan ulkopuolelle. Tutkimukset osoittavat, että erityisesti pakolaistaustaiset ja vasta vähän aikaa Suomessa olleet tarvitsevat toiminnasta tiedottamista omalla äidinkielellään. (Pyykkönen & Saukkonen 2009, 126.)

Syrjintä, rasismi tai ohjaajien ennakkoluulot eivät nousseet esille. Päinvastoin nuoret kokevat, että harrastusten ohjaajat ovat reiluja kaikille eikä heidän osallistumista rajoita kiusatuksi tulemisen pelko. Nuorten mielestä heidän vanhempansa suhtautuvat kannustavasti heidän harrastuksiinsa. Tätä tulosta tukee myös Joensuussa toteutettu monikulttuuristen nuorten vanhemmille suunnattu kysely. Ainoastaan pitkät välimatkat ja taloudellisten resurssien puute nousivat osallistumista rajoittaviksi tekijöiksi osalle nuorista. Mutta enemmistölle nekään eivät olleet ongelma.

Vaikka määrällisessä tutkimuksessa ei kiinnitetä huomiota yksilöihin, niin on kuitenkin syytä ottaa huomioon myös ne nuoret, jotka eivät tilastollisesti erotu joukosta. Tuloksia analysoidessa huomiomme kiinnittyi ¼ osaan nuorista, joitten osallistumismahdollisuudet tuntuivat olevan muita rajallisempia. Muutamassa väittämässä noin kymmenen nuorta nousee esiin ja he ovat nuoria, jotka muun muassa kokevat, että harrastamista rajoittaa kiusatuksi tulemisen pelko sekä ettei heillä ei ole varaa harrastaa.

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Seuraavaksi tarkastelemme tutkimuksen luotettavuutta ja sitä, mitkä seikat siihen vaikuttavat. Arvioimme myös, millä keinoin tutkimuksemme luotettavuutta olisi voinut lisätä.

Hyvän tutkimuksen tulee täyttää tietyt perusvaatimukset. Nämä perusedellytykset ovat validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus. Validiteetti kertoo siitä, onko tutkimuk-

sella onnistuttu mittaamaan sitä, mitä on pyritty mittaamaan. Validius jaetaan sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. (Harju & Pohjanmäki 2005, 13.) Sisäinen validiteetti tarkoittaa sitä, vastaavatko tutkimustulokset sitä tietoperustaa, jota teoriaosion käsitteistössä on esitetty. Ulkoinen validiteetti puolestaan tarkoittaa, että muut tutkijat tulkitsevat saatuja tuloksia samalla tavalla. Yksinkertaistettuna validius kyselytutkimuksen kohdalla tarkoittaa sitä, ovatko kysymykset onnistuneita ja voidaanko niiden avulla vastata tutkimuskysymyksiin. (Heikkilä 2008, 186.)

Reliabiliteetilla puolestaan tarkoitetaan sitä, miten samoina tutkimustulokset säilyvät, mikäli mittaus toistetaan useita kertoja. Sisäinen reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen sisäistä tutkimustuloksen toistettavuutta. Ulkoinen reliabiliteetti puolestaan kertoo siitä, miten hyvin tutkimus ja sen tulokset voidaan toistaa myös toisissa tutkimuksissa ja tilanteissa. Lisäksi tutkimuksen objektiivisuus on avainasemassa siinä, miten luotettavana tutkimusta voidaan pitää. Tutkimustuloksia pitää siis pyrkiä kuvaamaan mahdollisimman totuudenmukaisesti sellaisina, kuin ne ovat. (Harju & Pohjanmäki 2005, 14.)

Yksi tutkimuksemme luotettavuutta mahdollisesti heikentävä tekijä on kyselyyn vastanneiden suomenkielen taito. Pyrimme minimoimaan kieleen liittyvät väärinymmärrykset jättämällä tutkimuksemme ulkopuolelle sellaiset kohderyhmäämme kuuluvat nuoret, jotka ovat vasta hiljattain saapuneet Suomeen ja käyvät koulua valmistavilla maahanmuuttajaluokilla. Perusopetuksen luokissa koulua käyvien kielitaito pitäisi olla sellainen, että he ymmärtävät sanavalinnoiltaan ja lauserakenteiltaan selkeää kirjoitettua kieltä. Teettäessämme kyselyä kohderyhmällemme selvisi kuitenkin pian, että perusopetuksen luokissakin on oppilaita, joiden kielitaito on hyvin heikko. Meidän onneksemme kyseisillä oppilailla oli apunaan heidän äidinkieltään puhuva kouluavustaja, joka avusti heitä tutkimukseen vastaamisessa.

Edellisestä menettelytavasta johtuen emme ole täysin varmoja siitä, millä tavoin tulkin läsnäolo vaikutti nuorten vastauksiin. Esimerkiksi selittäessään nuorille käsitettä nuorisotalotoiminta hän mainitsi vain biljardin pelaamisen esimerkkinä siitä, mitä nuorisotaloilla tapahtuu. Olemme kuitenkin erityisen kiitollisia tulkin panoksesta, sillä ilman häntä olisi kyselyyn vastaajien määrä kaventunut ainakin neljällä oppilaalla. Jälkeenpäin ajateltuna olisi ollut syytä käännättää kysely ainakin venäjän kielelle. Emme

kuitenkaan lähteneet tähän, sillä saamamme ennakkotietojen mukaan suomenkielinen käännös olisi ollut riittävä.

Käyttämiemme tutkimusmenetelmien moninaisuus on luultavasti vaikuttanut tutkimuksemme luotettavuuteen. Käytännön syistä nuoret joutuivat eriarvoiseen asemaan toisiinsa nähden vastatessaan kyselyyn. Toiset täyttivät kyselyt keskellä koulupäivää, kun toiset vastasivat lomakkeeseen omalla ajallaan koulussa tai kotona. Emme myöskään tiedä, ovatko kyselyn omatoimisesti täyttäneet tehneet yhteistyötä toisten oppilaitten kanssa tai täyttäneet kyselyä esimerkiksi perheensä avustuksella.

Tutkimuksemme luotettavuuteen saattaa vaikuttaa myös käsitteen monikulttuurinen nuori määrittelystä aiheutuneet väärinymmärrykset. Moni opettaja tuntui olevan ymmällään, kun kerroimme kohderyhmästäme. Monikulttuurinen nuori ei ollut tuttu käsite koulumaailmassa. Tästä aiheutuneen hämmennyksen vuoksi ryhdyimme koulujen linjan mukaisesti puhumaan maahanmuuttaja- ja maahanmuuttajataustaisista nuorista. Koulujen listat maahanmuuttaja- tai maahanmuuttajastatuksella olevista nuorista olivat myös puutteelliset. Muutama otteeseen joku opetushenkilökunnasta totesi jonkun oppilaan puuttuvan listalta, vaikka tietää hänen olevan kohderyhmäämme. Näin ollen emme osaa sanoa tarkasti, mikä olisi ollut kohderyhmämme todellinen koko. Tämän vuoksi emme pysty myöskään pysty määrittämään sataprosenttisella varmuudella lopullista vastausprosenttiamme.

Yhtenä puutteena tutkimustyössämme pidämme sitä, että kyselylomakkeen testaaminen kohdejoukkoa edustavalla henkilöllä/ henkilöillä jäi suorittamatta. Tavoitteemme oli testata kysely Kontiolahden vastaanottokeskuksen nuorilla, mutta ajanpuutteen vuoksi tämä jäi tekemättä. Huomasimme hyvin pian tutkimusprosessin aloitettuumme, että olimme muotoilleet muutamat kysymykset harhaanjohtavasti tai niin, että nuoret eivät välttämättä olleet ymmärtäneet kysymystä. (Esim. ”Vietän vapaa-aikaani kotona”- väite tai kysymys ”Pitäisikö tietoa harrastusmahdollisuuksista olla saatavilla sillä kielellä, mitä puhut parhaiten”). Lisäksi lomakkeeseen olisi voinut lisätä muutamia kohtia. Kysyttäessä onko nuorella mielestään tarpeeksi harrastuksia, olisi pitänyt lisätä haluaako nuori harrastusta, jos niin millaisen? Kysymyksessä Ä tiedustelimme osallistumisinnokkuutta tapahtumien järjestämiseen, mutta siihen olisi pitänyt lisätä tyhjä kohta, johon nuori olisi voinut halutessaan määritellä, millaisien tapahtumien.

Olemme erityisen tyytyväisiä siihen, että kaikki kyselyyn vastanneet tuntuvat vastanneen kyselyyn asiallisesti. Emme joutuneet hylkäämään yhtäkään vastausta. Ne oppilaat, joiden kyselyiden täyttämistä olimme ohjeistamissa, vaikuttivat kiinnostuneilta kyselystä, kysyivät tarvittaessa neuvoa ja näyttivät pohtivan tosissaan vastauksiaan. Saatujen vastausten laatu siis yllätti meidät positiivisesti.

6.2 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuskohteemme sensitiivisyys mietitytti meitä tutkimusprosessin alusta lähtien. Vaikka tutkimusaiheemme käsitteli vain harrastamista ja vapaa-aikaa, kohderyhmän rajaaminen vain monikulttuurisiin nuoriin nosti tahtomattammekin korostetusti esiin nuorten etnisen alkuperän. Toisaalta ymmärsimme nuorisotoimen oikean aikomuksen ottaa huomioon monikulttuuriset nuoret ja heidän mahdolliset erityistarpeensa ja toiveensa harrastamiseen liittyen. Pohdimme paljon, miten toteutamme tutkimuksen tarpeeksi sensitiivisesti leimaamatta teini-ikäistä nuorta lokeroimalla hänet erityiseen kategoriaan, johon hän ei itse edes tunne kuuluvansa. Esimerkiksi eräässä koulussa opettajan käsiinsä etsimä nuori, joka oli koulun kirjoissa maahanmuuttajataustainen oppilas, ei edes itse tiennyt kuuluvansa tutkimuksemme kohderyhmään ennen kuin opettaja etsi hänet käsiinsä. Kuullessaan asiasta sitten opettajan kautta, aiheutti tilanne luonnollisesti epä tietoisuutta ja hämmennystä.

Erityisesti haasteenamme oli kyselytutkimuksen toteuttaminen kouluilla niin, ettei nuoria poimita luokista tähän tapaan: ”Hei, sinä maahanmuuttaja haluatko osallistua kyselyyn?” Onnistuimme mielestämme kohtalaisesti, mutta parannettavaa olisi ollut useiden koulujen kohdalla. Mielestämme yläkoulussa käytetty malli, jossa luokanvalvojat jakoivat nuorille kyselyn lupalappuineen täytettäväksi ja palautettavaksi oma toimisesti aulassa sijaitsevaan pahvilaatikkoon, toimi hyvin. Tässä mallissa nuori sai vapaaehtoisesti valita vastaako kyselyyn eikä hänen tarvinnut pelätä leimautumista muiden silmissä.

Tutkimuksemme toteutuksen aikana tasapainoilimme ikään kuin kahden tulen välissä. Nuorilla on oikeus tulla kuulluksi ensisijaisesti nuorina, mutta myös etnisten vähemmistöjen edustajina. Tutkimuksen jälkeen nuorisotoimella on tietoa monikulttuu-

risten nuorten vapaa-ajan vietosta, harrastuksista ja toiveista. Toisaalta, mikä on nuoren oma rooli jaettaessa nuoria ”monikulttuurisiin” ja ”ei niin monikulttuurisiin”? Nuoret eivät tällöin itse pääse määrittelemään itseään vaan heidät määritellään ylhäältä käsin, joko koulutoimen, nuorisotoimen tai meidän tutkimuksen tekijöiden taholta tiettyyn laatikkoon. Tutkimuksemme tapauksessa: ”monikulttuuristen nuorten” laatikkoon. Olisiko sittenkin parempi puhua vain nuorista ja tutkia vapaa-aikaa ja harrastamista ja osallistumistoiveita yleisellä tasolla? Hieman alle puolet tutkimusryhmämme nuorista on syntynyt Suomessa, mutta siitä huolimatta he ovat koulun kirjoissa maahanmuuttajataustaisia oppilaita. Onko suomessa pari vuotta olleella oikeutta tuntea itsensä suomalaiseksi? Entä voiko Suomessa syntynyt kokea itsensä monikulttuuriseksi? Kuinka kohdata nuoria niin, että antaa hänelle oikeuden itsemäärittelyyn ilman leimaamista, mutta kuitenkin ottaa sensitiivisesti huomioon hänen vähemmistöasemansa?

6.3 Toimintaehdotuksia nuorisotoimelle

Tutkimustulostemme perusteella olemme tehneet nuorisotoimelle toimintaehdotuksia, jotka huomioivat nuorten vastauksissa esiin tulleita seikkoja ja toiveita. Tuloksista kävi ilmi, että tarvetta monikulttuuristen nuorten harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan kehittämiseksi on. Myös useampi nuori toi omissa vastauksissaan ilmi toiveen, että hänen äänensä tulisi kuulluksi harrastustoimintoja kehitettäessä. Seuraavassa muutamia lainauksia nuorten vastauksista: ”Kysely oli hyvä, mutta vain jos tämä kysely tuottaa tulosta.” ”Nuoria pitäisi rohkaista lähtemään mukaan harrastuksiin.” ”Saanko harrastuksen jos vastaan näihin?”.

Saamiemme vastausten perusteella monikulttuuristen nuorten joukossa on halukkuutta olla itse järjestämässä toimintaa ikäisilleen nuorille. Erityisesti 11-vuotiaat tytöt ovat innokkaita osallistumaan toiminnan järjestämiseen. Tähän toiveeseen pitäisi vastata mahdollisimman pian, ennen kuin into laantuu. Koululle kannattaisi markkinoida kohdennetusti erilaisia osallistumis- ja harrastuskanavia. Toteuttajina voisivat olla ammattioppilaitoksen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijat, jotka toteuttaisivat tapahtumia yhdessä nuorten kanssa ja ohjaisivat liikunta- musiikki- tai tanssikerhoja.

Koulujen ja nuorisotoimen tai kolmannen sektorin yhteistyötä tulisi syventää käytännön tasolla. Kerhot ja harrastukset voisivat olla heti koulun jälkeen ja mahdollisuuksien mukaan koulun tiloissa niin, että esimerkiksi liikuntasali olisi käytössä. Opettajat ovat tärkeässä roolissa toiminnasta tiedottajina ja markkinoijina. Opettajat tuntevat nuoret ennestään ja osaavat kohdennetusti suositella ja innostaa mukaan toimintaan.

Tutkimusprosessin aikana huomasimme myös, että kentän toimijoilla sekä opettajilla että nuorisotyöntekijöillä, on paljon hiljaista tietoa, mikä ei kulkeudu kaikkien yhteiseksi hyväksi. Kaikista monikulttuurisista kehittämissyhmistä ja koulunuorisotyö ja yhteistyöstä koulujen kanssa huolimatta kaikki toimijat eivät ole perillä asioista, mitä on jo tehty ja mikä toimii ja mikä ei. Jos hyväksi koetut toimintamallit saataisiin jaetua, siitä hyötyisivät sekä nuoret, että eri tahot, jotka työskentelevät samojen nuorten kanssa.

Nuorisotoimen tulee myös kehittää mallia, miten monikulttuuristen nuorten ääni saadaan paremmin kuuluviin sekä, miten tieto nuorisotoimen tarjoamista mahdollisuuksista kulkeutuisi nuorten korviin. Tutkimuksessamme tiedotuksen kanavina nousivat netti, kaverit ja koulu, joten näitä kanavia kannattaa käyttää jatkossakin. Talotoiminta on vain yksi nuorisotoimen tarjoama vapaa-ajanviettomahdollisuus. Erityisen tärkeää on huomioida vasta maahan muuttaneet nuoret. Heille olisi ensi sijaisen tärkeää antaa mahdollisuus päästä mukaan lähialueen mielekkäisiin vapaa-ajantoimintoihin. Tietoa toiminnoista voisi käydä markkinoimassa koulussa ja tarvittaessa ”taluttaa” nuoret ensimmäisellä kerralla nuorisotalolle, kerhoon ym. harrastukseen.

Eräänä haasteena on myös monikulttuuristen nuorten sensitiivinen huomioiminen. Joensuun alueen monikulttuurisuusyhdistys Jomoni voisikin olla yksi väylä, jonka kautta nuoria sekä vanhempia voitaisiin innostaa mukaan erilaisiin toimintoihin. Jomonin kautta voisi yrittää kohdentaa tiedotusta monikulttuuriselle vanhemmille erilaisista vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksista. Toisaalta kaikki eivät näytä haluavan korostaa monikulttuurista taustaansa. Tämä tuli esiin myös vanhempien antamien kieltävien lupalappujen määrissä. Näyttää siltä, että monikulttuurisuus on tällä hetkellä herkkä aihe, jopa vanhempien näkökulmasta käsin. Monikulttuurisuuden esiintuominen rikkautena ja positiivisena asiana voi tosin muuttaa vallitsevaa ilmapiiriä.

6.4 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyömme on ollut meille opettavainen kokemus. Olemme oppineet tutkimuksen teon peruseriaatteita käytännössä ja nähneet, minkälaisia haasteita tutkimuksen tekoon voi liittyä. Vastapuolena olemme nähneet, että sinnikkäällä ja päättävällä otteella nuo haasteet ovat voitettavissa ja voivat johtaa toivottuun lopputulokseen.

Erityisen opettavaista, ehkä harmillistakin on ollut huomata, miten vähän yhdellä kyselyllä, jonka eteen on paiskittu paljon työtä, lopulta saakaan tietoa. Meille on konkretisoitunut se, miten paljon jatkotutkimusta, kehittelyä ja innovointia tarvitaan, että asiat etenevät tutkimuksen pohjalta todelliseksi toiminnaksi. Nyt ymmärrämme oikeasti, mitä lehtorit sillä tarkoittivat, kun kehottivat useita oppilaita tekemään opinnäytetöitään saman aiheen piiristä eri näkökulmin ja toimintamenetelmin. Olemme vakuuttuneita siitä, että mainitun kaltaisella yhteistyöllä saataisiin aikaiseksi niitä tuloksia, jotka parhaiten hyödyttäisivät kohderyhmäämme ja heidän parissaan toimivia.

Opinnäytetyömme on opettanut meille paljon viestinnän tärkeydestä tutkimustyössä ja yleensäkin ihmistyössä, jota yhteisöpedagogeina edustamme. Olemme pohtineet prosessimme aikana paljon, millä tavalla muotoilemme selkeitä, asiallisia ja kiinnostavia sähköpostiviestejä, olemme käyneet esittelemässä asiaamme opettajille, rehtoreille ja kohderyhmällemme ja miettineet, miten teemme sen selkeästi ja kohteliaan kunnioittavasti.

Opinnäytetyö nähdään monesti opiskelijan viimeisenä näyttönä omasta itsenäisestä tiedon hankinnasta ja osaamisen todisteena. Mutta tätä opinnäytetyötä tehdessä työparin merkitys oli korvaamaton. Hyvin toimiva yhteistyö on voimaa! Erityisesti prosessin alkuvaiheessa, kohderyhmäämme etsiessä, käsitteitä pohdiskellessa ja yhteistyössä koulujen kanssa, kaksi henkilöä pystyy ja tietää tuplasti enemmän. Myös itsenäiset tiedonhankintataitomme kehittyivät, sillä jouduimme toki ottamaan vastuutta omista vastuualueistamme. Kaikille tai kaikkiin lopputöihin parityöskentely ei sovi, mutta meidän tapauksessa opimme enemmän ja saimme enemmän yhteistyöstä.

Tutkimusprosessi on luonnollisesti kasvattanut ymmärrystämme monikulttuurisuudesta, ja antanut meille uusia näkökulmia sen käsittelemiseen. ”Monikulttuurisuustyökä-lupakkimme” on kasvanut niin teorian, käsitteiden kuin käytännön toimintamallien osalta. Olemme tämän jälkeen valmiimpia lähtemään työelämään ja käsittelemään ja kehittämään ja luomaan uusia tapoja huomioida nuorten erilaisia tarpeita.

Tutkimusprosessi myös tutustutti meidät kouluyhteistyöhön ja sen vaatimiin haasteisiin. Seuraavan kerran osaamme ennakoida, resursoida sekä toimia paremmin kouluyhteistyössä, jossa on mukana useita kouluja. Kaiken kaikkiaan yhteistyö koulujen kanssa sujui hyvin ja meidät otettiin avoimesti vastaan kouluilla. Erityiskiitokset haluamme välittää perusopetukseen valmistavien luokkien opettajille sekä kaikille rehtoreille ja opettajille, jotka mahdollistivat tutkimuksen toteuttamisen omalta osaltaan.

Lähteet

Alanko, Auli 2011. Puhelinkeskustelu koulutoimen maahanmuuttaja määritteestä. 21.2.2011, Joensuu.

Dovidio, John F. & Gaertner, Samuel L. & Hodson, Gordon & Houlette, Melissa A. & Johnson, Kelly M. 2005. Social Inclusion and Exclusion: Recategorization and the Perception of Intergroup Boundaries. Teoksessa Dominic Abrams & Michael A. Hogg & Jose M. Marques (toim.). The Social Psychology of Inclusion and Exclusion. New York: Psychology Press. 245-264.

Gretschel, Anu 2008. Nuori – ei asiakkaaksi vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2.painos. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 243-262.

Habib, Hasan 2009. Nuorten muuttajien leimaaminen. Työn kohteet ja tekijä – Kenelle toimintaa ja kenen kanssa töitä tehdään? Teoksessa Harinen Päivi, Honkasalo Veronika, Souto Anne-Mari, Suurpää Leena (toim.) Ovet Auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 91. Helsinki: Hakapaino, 44-48.

Hall, Stuart 2003. Monikulttuurisuus. Teoksessa Mikko Lehtonen & Olli Löytty (toim.) Erilaisuus. Tampere: Vastapaino, 233-283.

Harinen, Päivi & Honkasalo, Veronika & Souto Anne-Mari & Suurpää, Leena 2009. Ovien availua. Teoksessa Harinen Päivi, Honkasalo Veronika, Souto Anne-Mari, Suurpää Leena (toim.) Ovet Auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalaistoimintaan osallistuminen. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 91. Helsinki: Hakapaino, 5-21.

Harju, Heidi & Pohjanmäki, Titta 2005. Kvantitatiivisen aineiston kerääminen ja sen analysointi SPSS-ohjelmalla. Nykypaino Oy.

Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Honkasalo Veronika & Souto Anne-Mari 2008. Monikulttuurinen nuorisotyö. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2.painos. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 115-138.

Horelli, Liisa & Haikkola, Lotta & Sotkasiira, Tiina 2002. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. 2.painos. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy, 217-242.

Huttunen, Laura 2009. Mikä ihmeen maahanmuuttaja? Teoksessa Suvi Keskinen & Anna Rastas & Salla Tuori (toim.) En ole rasisti mutta...Maahanmuutosta, monikulttuurisuudesta ja kritiikistä. Tampere: Vastapaino & Nuorisotutkimusverkosto, 117-122.

Hämäläinen, Juha & Kurki, Leena 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY.

Keinänen, Taina & Mäkeläinen, Kati 2009. Aktiivinen kansalaisuus kotoutumisen edellytyksenä. Teoksessa Päivi Harinen, Veronika Honkasalo, Anne-Mari Souto, Leena Suurpää (toim.) Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalais-toimintaan osallistuminen. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 91. Helsinki: Hakapaino, 183–204.

Koistinen, Jonna 2010. Miten meiningistä monikulttuurista? Projektin loppuraportti. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sosiaalisen vahvistamisen käytänteitä kehittävä projekti. Viitattu 22.9.2011.

Myren, Kati 1999. POIS PAITSIOSTA – maahanmuuttajien liikuntaharrastukset ja vapaa-ajanvietto Suomessa. Jyväskylä: LIKES-tutkimuskeskus.

Niemelä, Heli 2003. Erottautumista ja ystävyyttä. Somalialaistytöjen käsityksiä ja kokemuksia suomalaisista tytöistä. Teoksessa (toim.) Kamppailua jäsenyyksistä. Et-nisyys, kulttuuri ja kansalaisuus nuorten arjessa. Nuorisoverkoston julkaisuja 38. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 122-118.

Pyykkönen, Miikka & Saukkonen, Pasi 2009. Nuorisotoiminta, kulttuuri ja monikulttuuriset nuoret. Teoksessa Päivi Harinen, Veronika Honkasalo, Anne-Mari Souto, Leena Suurpää (toim.) Ovet auki! Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalais-toimintaan osallistuminen. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura julkaisuja 91. Helsinki: Hakapaino, 111–131.

Rouvinen, Maikki 2011. Opinnäytetyön lähtökohdat. 26.1.2011, Joensuu.

Räty, Minttu 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Helsinki: Tammi.

Harinen, Päivi 2005. Mitähän tekis? Monikulttuuriset nuoret, vapaa-aika ja kansalais-toimintaan osallistuminen –tutkimushankeen väliraportti. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisusarja 2005. Viitattu 20.2.2011
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/mitahantekis.pdf>

Helsingin Sanomat (8.3.2011). Saido Mohamed on vuoden pakolaisnainen. Viitattu. 18.5. 2011
<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Saido+Mohamed+on+Vuoden+pakolaisnainen/1135264363630>

Honkasalo, Veronika & Souto, Päivi & Suurpää, Leena 2007. Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytänteitä ja haasteita 10 suurimmassa kunnassa. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 16. Viitattu 16.5.2011. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/kymppikerho.pdf>

Honkasalo, Veronika & Souto, Päivi & Anttila, Reetta 2007. Yhdessä vai yksin erilaisina? Monikulttuuristen nuorten arkea, ajatuksia ja ajankäyttöä. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 15. Viitattu 12.6.2011.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/erilaisina.pdf>

Joronen, Tuula (toim.) 2009. Maahanmuuttajien vapaa-aika ja kulttuuripalvelut pääkaupunkiseudulla. Helsingin kaupungin tietokeskus. Viitattu 17.5.2011.

http://www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/pdf/09_10_20_Tutk_4_Joronen.pdf

Karjalainen, Reetta 2011. Tilastoja maahanmuuttajaoppilaista. E-mail minna.lepisto@humak.edu 4.2.2011.

Nuorisolaki 2006/72. Finlex. Viitattu 19.2.2011.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/200600>

Kuusela, J. & Etelälahti, A. & Hagman, Å. & Hievanen, R. & Karppinen, K. & Nissilä, L. & Rönneberg, U. & Siniharju, M 2008. MAAHANMUUTTAJAOPPILAAT JA KOULUTUS - tutkimus oppimistuloksista, koulutusvalinnoista ja työllistämisestä. Opetushallitus. Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 17.5.2011.

http://www.oph.fi/download/46518_maahanmuuttajaoppilaat_ja_koulutus.pdf

Kulttuurisesti monimuotoistuva Joensuu- ohjelma 2007-2012. Joensuun kaupunki.

Viitattu 16.5.2011. <http://www.jns.fi/dman/Document.phx/~sivut->

[jns/Lomakepankki/hallinto/maahanmuuttaja/kmj.pdf?folderId=~sivut-](http://www.jns.fi/dman/Document.phx/~sivut-jns/Lomakepankki/hallinto/maahanmuuttaja/kmj.pdf?folderId=~sivut-)

[jns%2FLomakepankki%2Fhallinto%2Fmaahanmuuttaja&cmd=download](http://www.jns.fi/dman/Document.phx/~sivut-jns%2FLomakepankki%2Fhallinto%2Fmaahanmuuttaja&cmd=download)

Lapsi- ja nuorisopoliittinen kehittämisohjelma vuosille 2007-2011. ”Tulevaisuus velvoittaa, tämä päivä ratkaisee”. Pääministeri Matti Vanhasen 2. hallitus. Opetusministeriö. Viitattu 16.5.2011.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/opm41.pdf?lang>

=

Myllyniemi, Sami 2009. Nuorten vapaa-ajan vietto on osa on tärkeä osa nuorten hyvinvointia 2009. Tiedote. Viitattu 16.5.2011.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisoasiain_neuvottelukunta/nuoran_tiedotteet_ja_kannanotot/Omaehtoinen_vapaa-ajan_vietto_on_tarkea_osa_nuorten_hyvinvointia.pdf

Siivonen, Katriina & Kotilainen, Sirkku & Suoninen, Annika 2011. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 44. Viitattu 18.5.2011.

<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/myrsky2011.pdf>

YLE uutiset (18.3.2011) Somalitaustaiset nuoret kuvasivat Helsinkiään. Viitattu 18.5.2011.

http://yle.fi/alueet/helsinki/2011/01/somalitaustaiset_nuoret_kuvasivat_helsinkiään_296205.html

LIITTEET

LIITE 1. Kysely saatekirjeellä 2/2011.

Hei!

Olemme Humanistisen ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Olemme tehneet Joensuun kaupungin nuorisotoimen käyttöön kyselyn harrastamisesta ja vapaa-ajan viettämisestä. Kysely on tarkoitettu 5.-9.-luokkalaisille nuorille, jotka ovat syntyneet ulkomailla tai joiden vanhemmista ainakin toinen on syntynyt ulkomailla. Vastauksianne käytetään opinnäytetyössämme (koulutyö).

Miksi vastaisin?

Kertomalla mielipiteesi voit vaikuttaa nuorten harrastusmahdollisuuksiin Joensuussa. Vastauksenne hyödyttävät Joensuun kaupungin nuorisotoimeja ja muita nuorten parissa toimivia. Kyselyn avulla pyritään parantamaan osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia.

Luottamuksellisuus

Vastauksia tullaan käyttämään opinnäytetyössämme. Kukaan ei voi tunnistaa sinua vastaustesi perusteella, eikä nimeäsi tulla käyttämään missään. Toivomme, että vastaat mahdollisimman rehellisesti kaikkiin kysymyksiin. Jos et ymmärrä jotain kysymystä, kysy rohkeasti apua!

Lisätiedot

Vastaamalla osallistut myös elokuvalippujen arvontaan. Liput arvotaan kaikkien vastanneiden kesken ja toimitetaan voittajille.

Kiitos vastauksistasi!

Terveisin
Henna-Riikka Uuksulainen
Minna Lepistö
Humanistinen Ammattikorkeakoulu

Lue kysymykset huolella. Noudata annettuja vastausohjeita. Merkitse rasti ruutuun ellei toisin pyydetä.

TAUSTATIEDOT

1. Sukupuoli

Tyttö Poika

2. Ikä (merkitse numerolla) _____

3. Mitä koulua käyt?

a) Lyseon peruskoulu	☐	g) Rantakylän koulu	☐
b) Itä-Suomen koulu	☐	h) Utran koulu	☐
c) Pataluodon koulu	☐	i) Pielisjoen koulu	☐
d) Kanervalan koulu	☐	j) Karsikon koulu	☐
e) Noljakan koulu	☐	k) Niinivaaran koulu	☐
f) Juhanalan koulu			

4. Kuinka kauan olet asunut Suomessa?

a) Alle vuoden	☐	d) Yli 10 vuotta	☐
b) 1- 5 vuotta	☐	e) Synnyin Suomessa	☐
c) 6-10 vuotta	☐		

5. Mitä kieltä puhut parhaiten? _____

VAPAA-AIKA JA HARRASTAMINEN

6. Valitse numero, joka kuvaa parhaiten toimintaasi vapaa-ajalla.
Vietän vapaa-aikaani (koulun jälkeinen aika).

	(1) Vähintään kerran viikossa	(2) Vähintään kerran kuukaudessa	(3) Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	(4) en koskaan
a) Internetissä	1	2	3	4
b) Kaupungilla ja ostoskeskuksissa	1	2	3	4
Kavereiden luona	1	2	3	4
Elokuvilla	1	2	3	4
c) Kahviloissa tai pikaruoka- ravintoloissa	1	2	3	4
d) Kotona	1	2	3	4
e) Harrastuksissa	1	2	3	4
f) Kirjastoissa	1	2	3	4
g) Nuorisotaloilla	1	2	3	4
h) Uskonnollisten yhteisöjen toiminnoissa	1	2	3	4
i) Muuten, miten?	1	2	3	4

7. Mitä harrastuksia sinulla on?

8. Käytkö ohjatuissa harrastustoiminnoissa? (Toimintaa ohjaa joku aikuinen tai nuori)
Kyllä En

9. Onko sinulla mielestäsi tarpeeksi harrastuksia?

- Kyllä Ei
10. Oletko saanut tarpeeksi tietoa harrastusmahdollisuuksista?
Kyllä En

11. Mistä olet saanut tietoa harrastuksista?

- a) Kavereilta
- b) Vanhemmilta
- c) Netistä
- d) Lehti-ilmoituksista
- e) Koulusta
- f) Muualta,
mistä _____

12. Pitäisikö tietoa harrastusmahdollisuuksista olla saatavilla sillä kielellä, jota puhut parhaiten?

- Kyllä Ei

13. Seuraavassa on esitetty väittämiä harrastamiseen liittyen. Ympyröi jokaisen väittämän kohdalla se numero, joka parhaiten vastaa mielipidettäsi.

	(1) täysin samaa mieltä	(2) hieman samaa mieltä	(3) hieman eri mieltä	(4) täysin eri mieltä
a) Joensuussa on nuorille hyvää toimintaa	1	2	3	4
b) Harrastusryhmiin on helppo lähteä mukaan	1	2	3	4
c) Vanhempani suhtautuvat harrastuksiini myönteisesti	1	2	3	4
d) Minulla on rahaa harrastamiseen	1	2	3	4
e) Pitkät matkat vaikeuttavat harrastamistani	1	2	3	4

	(1) täysin samaa mieltä	(2) hieman samaa mieltä	(3) hieman eri mieltä	(4) täysin eri mieltä
f) Harrastustoiminnassa huomioidaan monikulttuuriset nuoret	1	2	3	4
g) Harrastamistani rajoittaa kiusatuksi tulemisen pelko	1	2	3	4
h) Harrastusten ohjaajat ovat reiluja kaikille	1	2	3	4
i) Olen saanut kavereita harrastusteni kautta	1	2	3	4
j) Haluaisin ohjaajiksi aikuisia eri kulttuureista	1	2	3	4

HARRASTUS- JA OSALLISTUMISTOIVEITA

14. Seuraavassa kysytään halukkuuttasi osallistua erilaisiin vapaa-ajan toimintoihin. Ympyröi jokaisen väitteen kohdalla se numero, joka parhaiten kuvaa mielipidettäsi.

	(1) Kiinnostaa paljon	(2) Kiinnostaa jonkin verran	(3) Kiinnostaa vain vähän	(4) Ei kiinnosta ollenkaan
a) Urheiluun ja liikuntaan liittyvä toiminta	1	2	3	4
b) Nuorisotalotoiminta	1	2	3	4
c) Taide- ja kulttuuri- harrastukset	1	2	3	4
d) Järjestötoiminta (esim. SPR, 4H, partio)	1	2	3	4
e) Luontoon ja eläimiin liittyvä toiminta	1	2	3	4
f) Nuorten tapahtumat	1	2	3	4
g) Koulun oppilaskunta- toiminta/ Nuoriso- valtuusto	1	2	3	4
h) Erillistä toimintaa tytöille ja pojille	1	2	3	4
i) Monikulttuurinen toiminta	1	2	3	4
j) Uskonnollisten yhteisöjen toiminnoissa	1	2	3	4
k) Muu, mikä?	1	2	3	4

15. Minkälaisia harrastuksia sinä toivoisit Joensuuhun?

16. Haluaisitko olla järjestämässä/ ohjaamassa itsellesi mieleistä vapaa-ajan toimintaa?

Kyllä

En

17. Muuta? (Voit lisätä jotain vapaa-aikaan ja harrastamiseen liittyvää tai antaa esimerkiksi palautetta kyselyn tekijöille.)

KIITOS!

Liite 2. Venäjänkielinen lupa-anomus

2/ 2011.

Уважаемые родители!

Учащиеся третьего курса "Гуманитарной Высшей школы" делают исследование о проведении досуга и увлечениях молодежи переехавшей из других стран. Цель исследования - развитие молодежного досуга и расширение сферы увлечений. Исследование делается для отдела молодежной работы города Йоэнсуу.

Опрос будет проведен во время учебного дня. В анкете представлены вопросы, касающиеся проведения досуга и увлечений среди молодежи. Ответы будут использованы анонимно (имена детей и их данные указываться не будут) в дипломах студентов "Гуманитарной Высшей школы". Для проведения опроса детей необходимо ваше разрешение.

Если вам нужна дополнительная информация, обращайтесь
Henna-Riikka Uuksulainen р. 040 9624778
Minna Lepistö р. 045 2778310

Отрежьте находящуюся ниже анкету и отправте ее с ребенком

Имя ребенка и дата рождения

Наш ребенок может участвовать в опросе

- Да
 Нет

Подпись родителя и дата

نحن طلاب السنة الثالثة humak جامعة العلوم التطبيقية. نحاول دراسة حول الهوايات والأنشطة الترفيهية (الشباب) من الثقافات. إن الهدف من الدراسة هو وضع أفضل أنشطة ترفيهية للشباب. وقد تم حصر استخدام الشباب مكتب جامعات المدينة.

وستجرى هذه الدراسة في المدارس. في هذه الدراسة سنعمل على أسئلة تتعلق بالوقت والراحة الهوايات. وسوف نستخدم فقط لجميع الحلول النهائية للعمل (للمدرسة) مهمة. كسبنا لا يستخدمون اسما أو أي معلومات شخصية. نحن بحاجة لكم قبل الموافقة على الدراسة التي يمكن أن تؤدي قيادتكم للطفل.

إذا كنتم بحاجة لمزيد من المعلومات وسنقوم تساؤلات مسرورا الإجابة!

Minna Lepistö (tel 045 2778310)

minna.lepisto@humak.edu

Henna-Riikka Uksulainen (tel 040 9624778)

قطع هنا من فضلك. عودة هذا الجزء في مغلف إلى المدرسة في أقرب وقت ممكن
شكرا لك!

اسم الطفل وتاريخ الميلاد

هل طفلك يسمح للرد على الدراسة؟

لا ___

نعم ___

التوقيع على الأصل والتاريخ

Liite 4. Suahilinkielinen lupa-anomus

2/2011.

Walidintaay marka hore salaam!

Waxaanu nahay arday dhigata machadka sare ee cilmiga bulshada sanadkii sade-xaad. Waxaanu samaynaynaa badhitaan cilmiyeed kusahaabsan dhaqanada kala duwan ee dhalinyarada iyo sida ay uqaataan waxayalaha ay xiiseeyaan marka ay faraaqada yihiin. Ujeedada badhitaan cilmiyeedkani wuxu yahay sidii horumarin loogu samaynlahaa dhalitu waxyaabaha ay xiiseeyan sida (ciyarah iyo wixi lamida). Hawshan waxaan ku qabanaynaa xafiiska dhalinta ee magaalad Joensuu.

Su'aalaha xog ururinta waxan samaynaynaa wakhtiga iskuulka lajoogo. Su'aalahaasi waxay ku sahaabsanyihiin wakhtiyada ay firaaqada yihiin iyo wahyalaha ay xiiseeyan. Jawaabaha kasoo baxa waxaan u isticamaalaynaa oo qudha cimi baadhistan aan samaynayno (wax barashada iskuulka). Magaca ilmaha ama shaqsiyadiisa kale loma baahna oo loma isticmaali doono cilmi badhistan iyada ah. Waxaan idinka baahanahay idinka oo waalidiinti ah ogolaasho, inaan xog ururintaa samayno inta anaan su'aalo waydiinin ubadka.

Hadii aad noga baahataan fasiraad intaa kabadan, waanu jecalahay inaan idiinka jawaabno!

Si kal iyo laaba ayaan idiin salaamaynaa
Henna-Riikka Uuksulainen tel. 040-962 4778
Minna Lepistö tel. 045-277 8310

Kajar warqada halkan unasoo dhiib ilma marka uu iskuulka imaanayo sidi ugu dhaqso badan.

Magac ilmahai iyo da'da dhalashada

Ilmuhu maka jawaabi kara su'aalahaas?

Haa

Maya

Saxiixa waalidka iyo taariikhda

Liite 5. Englanninkielinen lupa-anomus

Dear parents,

21/2/2011

We are 3rd year students of HUMAK University of Applied Sciences. We are doing a survey concerning leisure activities (hobbies) of multicultural young people. The purpose of our survey is to develop better leisure activities for young people. The survey is done for the use of Youth Office of Joensuu city.

This survey will be done at school. In our survey we are going to ask questions concerning leisure time and hobbies. We will use the answers only for our final work (a school assignment). We won't be using names or any other personal information. We need your consent before we can do the survey to your children.

If you need more information we will gladly answer your questions!

Sincerely,

Minna Lepistö (tel 045 2778310)

minna.lepisto@humak.edu

Henna-Riikka Uuksulainen (tel 040 9624778)

Cut here, please. Return this part in an envelope to school as soon as possible.

Thank you!

Child's name and date of birth

Is your child allowed to answer the survey?

Yes

No

Signature of a parent and date

Liite 6. Suomenkielinen lupa-anomus

Hei vanhemmat!

21.2.2011

Olemme Humanistisen ammattikorkeakoulun 3. vuoden opiskelijoita. Teemme tutkimusta monikulttuuristen nuorten vapaa-ajan vietosta ja harrastamisesta. Tutkimuksen tarkoituksena on kehittää nuorten harrastustoimintaa. Työ tehdään Joensuun kaupungin nuorisotoimen käyttöön.

Kyselytutkimus tehdään kouluaikana. Kyselylomakkeessa kysymme vapaa-aikaan ja harrastamiseen liittyviä asioita. Käytämme vastauksia opinnäytetyössämme (koulutyö). Lastenne nimiä tai muita henkilötietoja ei tulla käyttämään opinnäytetyössä. Tarvitsemme teidän suostumuksenne ennen kyselyn tekemistä.

Jos haluatte lisätietoja, vastaamme mielellämme kysymyksiinne!

Ystävällisin terveisin

Henna-Riikka Uuksulainen p. 040 9624778

Minna Lepistö p. 045 2778310

Leikkaa tästä ja palauta lapsesi mukana koululle mahdollisimman pian.

Lapsen nimi ja syntymäaika

Saako lapseni vastata kyselyyn?

Kyllä

Ei

Huoltajan allekirjoitus ja päivämäärä
